Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 169 (2681).

1 СЕНТЯБРЬ ЖУМА

1978 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин

Биринчи сентябрь қувончи ўзгача бўлади. Илк бор мактаб остонасига қадам қўяётган ўғил-қизларнинг ҳаяжонини айтмайсизми! Уларнинг ўқишлари, таълим олишлари учун ҳамма тайёргарликлар кўриб қўйилди. «Алифбе»нинг янги нашри уларга совға қилинди.

Меҳрибон ўқитувчини қуршаб олган бу ўғил-қизлар ҳам бугун 1-синф парталарига ўтиришади.

Ж. Тўраев фотоси.

БИРИНЧИ ҚЎНҒИРОҚ

ОРЗИҚИБ кутилган биринчи сентябрь ҳам етиб келди. Шу серфайз нурли тонгни толиби илмлар зўр ифтихор, яхши кайфият, ўзгача тараддуд билан қарши олдилар.

Яна биринчи сентябрь, биринчи қўнғироқ, биринчи дарс. Машғулотларнинг зўр уюшқоқлик билан бошланиб кетиши учун мактабларда, техникум ва олий ўқув юртларида ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўрилди. Бу ишлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан қизғин маъқулланган Бекобод райони халқ маорифи ходимлари, корхоналари ва ташкилотлари коллективларининг билим ўчоқларини янги 1978—1979 ўқув йилига намунали тайёрлаш борасидаги ташаббуси асосида олиб борилди. Областимиздаги 825 та мактаб сифатли ремонтдан чиқарилди. 12 минг ўқувчига мўлжалланган янги мактаблар ва қўшимча синфхоналар қурилди. 70 га яқин фан кабинети, 20 дан ортиқ таълим устахоналари, 20 га яқин медицина пункти, кўплаб ошхона ва буфетлар очилди. Педагогик коллективлар сафига 1566 ёш ўқитувчи келиб қўшилди.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ҳаётида ҳам ўзгаришлар юз берди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган Тошкент халқ хўжалиги институти коллективининг мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишга қаратилган тадбирлари комплекс плани жойларда қўллаб-қувватланди, таълим-тарбия жараёнини янада такомиллаштириш, илмий-тадқиқотларнинг самарадорлигини ошириш, мутахассислар тайёрлаш сифатини яхшилаш чоралари ишлаб чиқилди. Тошкент политехника институтининг Чирчиқдаги филиалида янги тайёрлов бўлими очилди. Бу олий ўқув юртининг Ангрендаги умумий-техника кечки факультети кенгайди. Деярли ҳар бир олий ўқув юрти ва техникумда янги бўлим ва лаборатория ташкил топди.

Билим даргоҳлари ўқув-моддий базасининг мустаҳкамланиши социал ва илмий-техника тараққиётининг ҳозирги талабларига мос келади ҳамда умумий мажбурий ўрта таълимга тўла ўтишни таъминлашда алоҳида ўрин тутади. Бу, социалистик ижтимоий тузумнинг катта ютуғи бўлиб, шаҳар ёшлари каби қишлоқ йигит-қизларининг ҳам ўз вақтида тўлиқ ўрта маълумот олишлари учун пухта замин яратади, таълим-тарбия ишларини янги мазмун билан бойитади, унга комплекс ёндошган ҳолда ғоявий-сиёсий, ахлоқий ва меҳнат тарбиясини ўзаро боғлаб олиб бориш имконини беради.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Умумий таълим мактабларининг ўқувчиларига таълим, тарбия беришни ва уларни меҳнатга тайёрлашни янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорида кўрсатиб ўтилганидек, ўқувчиларни ҳаётга тайёрлаш ва касб танлаш соҳасида олиб бориладиган ишлар муҳим социал-иқтисодий проблемадир. Бу масала ёшларнинг жисмоний камолоти, ҳаётий кўникмалари ва онгли касб танлашларига боғлиқдир. Шунинг учун ҳам областимиз мактабларида меҳнат таълимига алоҳида аҳамият берилмоқда. Ҳозир билим ўчоқларидаги ўқув кабинетлари 7 мингтадан ортиб кетди. 2400 та устахона ўқувчилар ихтиёрига бериб қўйилган. Ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадалари ҳаёт мактабига айланиб қолди. Етти мингдан зиёд бола қурувчи ва мелиораторлик касбини эгалламоқда.

Аммо, шу билан бирга, меҳнат таълимига, ёшларнинг касб танлашларига етарли аҳамият бермаётган педагогик коллективлар ҳам бор. Бўка, Пискент, Ғалаба ва Ўрта Чирчиқ районларидаги қатор мактабларда ана шу жиддий масалага юзаки муносабатда бўлинмоқдаки, бу ачинарли бир ҳолдир. Меҳнат таълимини такомиллаштириш, ёшларни ижтимоий-фойдали ишларга жалб этиш ҳар бир педагогик коллективнинг муқаддас вазифаси эканлигини унутмаслик лозим.

Ўқитувчи — мактабда актив ижодкор куч. Таълим-тарбия самарадорлиги кўп жиҳатдан ана шу меҳри дарё қалб эгаларининг юксак педагогик маҳоратига, бой иш тажрибасига боғлиқдир. Бинобарин, дарсга аъло даражада тайёргарлик кўриш ва уни юқори савияда ўтказиш ҳар бир педагогик коллективнинг қатъий шиори бўлмоғи лозим. Янги 1978—1979 ўқув йилини «Ўқитишда самарадорлик ва сифат учун» шиори остида ўтказишга қарор қилинганлиги бежиз эмас. Халқ маорифи системасида Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ташкил этилиши ҳар бир дарсни аъло тайёргарлик, замонавий метод, юксак сифат билан ўтказиш йўлида кўрилган муҳим тадбирлардан бири бўлди.

Социалистик мусобақа давомида «Ҳар бир ёш — ўрта маълумот олсин» шиори остида ўтказиладиган Бутуниттифоқ кўригига ҳам якун ясалади. КПСС XXV съезди қарорлари асосида умумий ўрта таълимни янада ривожлантириш ва такомиллаштиришга қаратилган мазкур социалистик мусобақа областимиз ўқитувчилари учун ҳам жиддий ижодий имтиҳондир. Педагогик маҳорат синовидан муваффақиятли ўтишлари учун улар ўз устларида тинмай иш олиб боришлари, ўқитишнинг илғор усул ва методларидан самарали фойдаланишлари, шу асосда ўқувчиларда ҳар томонлама чуқур илм, пухта амалий кўникма ҳосил қилишлари даркор.

Партия ва ҳукуматимиз талабалар учун дарсликлар яратиш ва нашр этиш юзасидан муҳим тадбирларни белгилади. Мактаб кутубхоналарида дарслик фондини вужудга келтириш учун қулай шароитлар яратилди. Умумий таълим мактаблари ўқувчилари дарсликлардан текин фойдаланиш имконига эга бўлдилар. Бу ҳуқуқ СССР янги Конституциясида ҳам қонун билан мустаҳкамланди.

Дарсликларни тайёрлаш, нашр этиш ва улар билан ўқувчи-студентларни таъминлаш борасида ҳали кўп иш қилиниши лозим. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика студентлари ва ўқувчиларини дарсликлар билан таъминлашнинг аҳволи ва уни янада яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарорида бу вазифалар аниқ кўрсатиб берилди. Бу муҳим ҳужжатда дарсликларнинг бадиий безатилиши ва полиграфия ижроси сифатини анча яхшилаш талаб қилинди, китоб нашриёти ишини такомиллаштириш, унча муҳим бўлмаган адабиётларни босиб чиқармаслик, қоғозни тежаб сарфлаш лозимлиги алоҳида кўрсатиб ўтилди.

Дарсликлардан текин фойдаланишга ўтиш, уларнинг тўла комплексини тайёрлаб чиқариш катта сиёсий, социал ва тарбиявий аҳамиятга эгадир. Бу муҳим тадбир ўқув-тарбия жараёнини ташкил этишни янада такомиллаштиришга ёрдам беради. Шунинг учун ҳам халқ маорифи органлари, илмий муассасалар, нашриётлар ва савдо ташкилотлари дарслик ва ўқув-методик қўлланмаларнинг ғоявий-назарий даражасини таъминлаб, улардан фойдаланиш самарадорлигини оширишлари керак.

Ривожланган социалистик жамият халқ маорифига, олий ва ўрта махсус таълимга нисбатан янги талаблар қўймоқда. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг ўқитувчилар Бутуниттифоқ съездига йўллаган табригида айтилганидек, умумий таълим мактабларининг, ўрта махсус ва ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари ўқиш даврида фан асосларини чуқур ва мустаҳкам эгаллаш, бу билимлардан амалда фойдаланиш, шу тариқа аввало моддий ишлаб чиқариш соҳасидаги меҳнат фаолиятига актив қўшилиш учун тўлиқ имконият оладилар. Ишни шундай йўлга қўйиш кераки, ижтимоий фойдали, унумли меҳнат ҳар бир йигит-қизнинг ҳаётий эҳтиёжи, унинг маънавий камолоти негизи бўлиб қолсин.

Янги ўқув йилингиз муборак бўлсин!

БЎКА РАЙОНИ ЧОРВАДОРЛАРИ РАПОРТИ

КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг X пленуми қарорларини оғишмай амалга ошириш учун ўзаро социалистик мусобақани қизғин авж олдирган Бўка райони чорвадорлари дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. Шу кунгача давлатга 810 тонна гўшт топширилиб, планда белгиланган йиллик ҳажм муддатидан илгари ортиғи билан бажарилганлиги ҳақида ғалаба рапортига имзо чекилди.

Зарбдор йилда баракали меҳнат қилган район чорвадорлари давлатга ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 45 тонна кўп гўшт етказиб бердилар. Бўрдоқига боқилган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазни 430 килограммданга тўғри келди.

Йиллик гўшт топшириш ҳажмининг муддатидан илгари ортиғи билан бажарилишига райондаги машъал «Октябрь 40 йиллиги», «Ленин йўли», «Коммунизм» ва Жамбул номли колхозларнинг чорвадорлари баракали ҳисса қўшдилар. Айниқса, «Октябрь 40 йиллиги» колхози коллективи қўлга киритган ютуқлар таҳсинга лойиқдир. Улар гўшт топшириш йиллик ҳажмини районда биринчи бўлиб бажаришдан ташқари қорамолларнинг ўртача тирик вазни 525 килограммдан бўлишини таъминладилар.

ПАХТАНИ БЕТЎХТОВ ҚАБУЛ ҚИЛАМИЗ

Пахтакорлар учун ҳам қувончли, ҳам ташвишли кунлар бошланмоқда. Қарийб бир йил давомида тер тўкиб қилинган меҳнат натижаларини ғалвирдан ўтказадиган пайт яқинлашиб қолди. Деҳқон меҳнатининг самараси бўлган дастлабки чаноқлар лўппи бўлиб очилаётир. Демак, долзарб мавсум — йиғим-терим тараддудини кўрадиган пайт келди.

Ўнинчи беш йилликнинг зарбдор йили учун оширилган мажбурият олиб меҳнат қилган областимиз пахтакорлари кўкламги мураккаб оби-ҳаво қийинчиликларини тадбиркорлик билан енгиб, пахтазорларда ҳар йилгидек мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлишди. Ҳосилдорликни ошириш йўлидаги курашда КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорлари қишлоқ меҳнаткашларига айниқса катта мадад берди. Қарордан руҳланган пахтакорларимиз ички резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланиш йўлида тинимсиз изландилар.

Пахтазорларда зарбдор йил «оқ олтин»и пишиб етила бошлаган экан, бу қабул пунктлари коллективлари учун ҳам масъулиятли давр бошланаётганидан дарак беради. Янги мавсумга тараддуд кўриш ишларини биз бу йил анча барвақт бошлаб юборган эдик. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхозлари, совхозлари, пахта заводлари ва тайёрлаш пунктларини 1978 йил пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлаш тўғрисида»ги қароридан сўнг коллектив ўртасида ўзаро меҳнат беллашувини кенг қулоч ёйдириб, ҳамма ишларни жонлантириб юбордик.

Қабул пунктимизнинг 6 гектарга яқин майдони асфальт қилинди. Мавжуд 22 та пахта ғарамланадиган майдонларнинг ярми асфальтланди ва қолганлари сифатли ремонтдан чиқариб қўйилди.

Янги ҳосилни қабул қилиш учун тайёргарлик кўришда Жиззах область партия комитетининг 1978 йилда пахта терими ва тайёрлашни намунали ўтказиш юзасидан белгилаган тадбирларини атрофлича ўрганиб чиқиб, ўз шароитимизга мос ҳолда ижодий фойдаландик. Биринчи галда пахтакорларимиз ташиб келтираётган хом ашёни бетўхтов қабул қилиб олиш учун ҳамма чораларни кўрдик. Бунинг учун 22 та ТЛХ-18 транспортёрларини, пахтани суриб берувчи 4 та вентилятор, РБА-маркали учта юкловчи мослама ва ҳар бири 25 тонналик иккита тарозини сифатли ремонт қилиб, мавсумга тайёрлаб қўйдик.

Қабул пунктларининг мавсумга қай даражада тайёр эканликларини билдирадиган яна бир муҳим масала ёнғинга қарши ҳамма жиҳозларнинг бекаму-кўст бўлишидир. Коллективимиз аъзолари бу соҳадаги ишларни ҳам кўнгилдагидек бажардилар. Барча зарур асбоб-ускуналар жой-жойига қўйилган, ҳовузлар қайта тозаланиб, сув тўлдирилган.

Бу йил оби-ҳаво жуда мураккаб келди. Мутахассисларнинг фикрига кўра кузда ҳам тез-тез намгарчилик бўлиб туриши эҳтимолдан холи эмас. Демак, пунктларда ҳам шунга яраша эҳтиёт чораларини кўриш керак бўлади. Биз пахта бунтлари устини ёпиш учун етарли брезентларни ҳозирданоқ тайёрлаб қўйдик. Мавжуд сушилка, пахта тозалайдиган аппаратлар ва бошқа ёрдамчи қуритиш мосламалари ҳам янги мавсумга тахт.

Шу кеча-кундузда Солибек Маматқулов раҳбарлик қилаётган слесарлар бригадаси мавжуд техника воситаларини сўнгги бор кўздан кечирмоқдалар. Биз ўтган йили мавсумда жами 10,5 минг тонна пахта қабул қилиб олган бўлсак, зарбдор йилда Ойбек номли ва «Ленинград» совхозлари ишчиларидан камида 12 минг тонна янги ҳосилни қабул қилиш юзасидан оширилган мажбурият олганмиз. Социалистик мажбуриятларимизни тўла ва ошириб бажариш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланишга ҳаракат қиламиз.

Ашрбой АНОРБОЕВ,
«Далварзин» пахта заводига қарашли «Чаноқ» пахта тайёрлаш пунктининг мудири.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ АМАЛДА

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ НАВБАТДАГИ VI СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА.

Халқ депутатлари область совети ижроия комитети қарор қилади:

1. Халқ депутатлари область советининг VI сессияси 1978 йил 11 сентябрда Тошкент шаҳрида чақирилсин.

2. Область совети кун тартибига қуйидаги масалалар киритилсин:

— КПСС XXV съезди қарорлари асосида капитал қурилиш самарадорлигини ошириш суръатларини тезлаштириш ва сифатини яхшилаш соҳасида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми қарорларининг бажарилиши тўғрисида.

— халқ депутатлари XVI чақириқ область совети IV ва V сессияларида депутатлар томонидан билдирилган таклиф ва танқидий мулоҳазаларнинг бажарилиши ҳақида.

3. Сессияга область бўлимлари ва бошқармаларининг раҳбарлари, халқ депутатлари шаҳар ва район советлари ижроия комитетларининг раислари, область советига депутат бўлмаган алоҳида қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари ҳам таклиф этилсин.

Область ижроия комитети раисининг ўринбосари
С. ТОШҚУЛОВ,

Область ижроия комитетининг секретари
Х. УМАРОВ.

Тошкент шаҳри,
1978 йил 28 август.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ 27-ЗАВОД ВА 268-ДЎРМОН САЙЛОВ ОКРУГЛАРИДАГИ ЎРНИ БЎШАБ ҚОЛГАН ДЕПУТАТЛАР ЎРНИГА САЙЛОВЛАР ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Халқ депутатлари область совети ижроия комитети қарор қилади:

Халқ депутатлари Тошкент область совети Ангрен шаҳар 27-Завод ва Орджоникидзе район 268-Дўрмон сайлов округидаги ўрни бўшаб қолган депутатлар ўрнига сайловлар 1978 йил 10 сентябрда ўтказилсин.

Область ижроия комитети раисининг ўринбосари:
С. ТОШҚУЛОВ.

Область ижроия комитетининг секретари:
Х. УМАРОВ.

Тошкент шаҳри, 1978 йил, 25 август.

«Политотдел» ва «Ленинский путь» колхозлари Коммунистик районидаги йирик пахтачилик хўжаликларидан ҳисобланади. Бу йилги мураккаб оби-ҳаво шароитига қарамай, ҳар икки колхоз пахтакорлари мўл оқ олтин ҳосили етиштирмоқдалар. Шунинг учун райондаги пахта тайёрлаш пункти коллективи ҳам янги мавсум ҳосилини бетўхтов қабул қилишга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрди. Суратларда: (чапда) ремонтдан чиқарилган транспортёрлар; (ўнгда) пункт мудири Эркин Жонзоқов билан катта классификатор Тўлабой Қўшоқовлар техника ремонти сифатини сўнгги марта кўздан кечирмоқдалар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

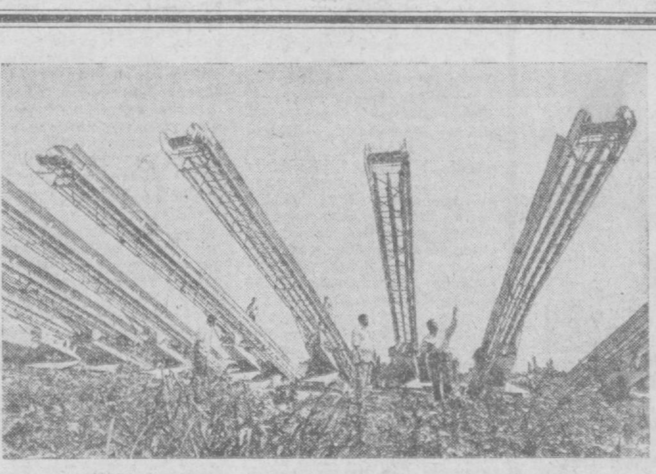

ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА ОБУНА БЎЛАЙЛИК

Совет матбуоти ҳар бир хонадондан мустаҳкам ўрин олди, ишчи ва колхозчининг, олим ва мутахассиснинг, студент ва мактаб ўқувчисининг яхши маслаҳатгўйи, дўсти бўлиб қолди. Бу—партия сўзини халққа етказаётган, коммунистик идеалларини пропаганда қилаётган, омманинг сиёсий ва меҳнат активлигини оширишга, КПСС XXV съезди қарорларини муваффақиятли бажаришга кўмаклашаётган совет матбуоти юксак обрў-эътиборининг далилидир.

Матбуотнинг кенг тармоқли системаси ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларини ёрита оладиган, аҳоли барча табақалари ва группаларининг манфаатлари, эҳтиёжларини ҳисобга оладиган ва ифодалайдиган тарзда қурилган. Маълумки, кейинги йилларда матбуот структурасини такомиллаштириш, матбуот ишида қайтариқ ва ўринсиз ортиқчаликларни тугатиш юзасидан бир қанча қўшимча тадбирлар амалга оширилди. Натижада тиражлар ошди, янги нашрлар миқдори кўпайди.

Газета ва журналларга талаб муттасил ўсиб бораётганлиги совет кишиларининг билим доираси кенглигидан, маънавий эҳтиёжлари бойлигидан далолат беради. Эртага 1979 йил учун даврий нашрларга обуна бошланади. Матбуот тарқатишни ташкил этганда, шу эҳтиёжларни тўлиқроқ қондириш, обунанинг белгиланган қоидаларга қатъий мувофиқ равишда, уюшқоқлик билан, пухта ўтиши тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиш зарур.

Обунанинг ихтиёрийлик характери — унинг асосий принципидир. Газета ёки журналга бир йил учун эмас, балки обуначининг истагига, унинг иш характерига қараб исталганча ой учун ёзилиш мумкин. Масалан, педагоглар, студентлар ва ўқувчилар ўн ойлик обунани расмийлаштириб, каникул даврини чегириб ташлаган ҳолда шу нашрни йил охиригача олишлари мумкин.

Яқин кунларда «Союзпечать» ходимларининг иши жуда кўпаяди. Уларга қилинган ҳар бир илтимос, ҳар бир мурожаатни ўз вақтида кўриб чиқиб, конкрет жавоб, равшан тавсия берилиши керак. Обуначиларнинг машғулотини, қизиқишларини ҳисобга олиб, уларга ҳақиқатан ҳам зарур бўлган нашрларни танлашда чуқур ўйлаб, оқилона ёрдам берилиши аввало «Союзпечать» ходимларига ва жамоатчи матбуот тарқатувчиларга боғлиқ. Одамлар оқилона маслаҳатга, амалий изоҳларга миннатдорчилик билан қулоқ солиб, даврий нашрларни мунтазам равишда ўқишга киришадилар.

Обуна—редакция коллективлари учун ҳам ўзига хос имтиҳондир. Шу даврда газетхон ва журналхоннинг журналистлар ишига талаблари айниқса яққол кўринади. Редакциялар эълон қилинаётган материалларнинг ғоявий даражасини, газета ва журнал саҳифаларида ахборот ҳажмини оширишлари, ўз публицистик маҳоратларини сабот билан такомиллаштиришлари керак. Экономика, маданиятни ривожлантириш, кишиларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалаларини чуқур таҳлил этувчи материаллар йўли билан матбуотга қизиқишни кучайтириши лозим. Шу сабабли газеталар шундай масалаларни ҳали ҳам принципиаллик билан ўртага қўйишлари зарур. Бундай масалаларни шунчаки ўртага қўйиш билан чекланмасдан, балки буни имкони борича тушунарли шаклда қилиш, миллион-миллион ўқувчилар дилига йўл топиш лозим, деди ўртоқ Л. И. Брежнев СССР Олий Совети Президиумининг мажлисида. Шундагина газетани ҳар бир хонадонда, ҳар бир оилада ҳақиқатан ҳам муштоқ бўлиб кутадилар.

Бир қанча жойларда ҳали идоравий обуна катта эканлигини, кўпинча корхоналар, муассасалар маблағи ҳисобига газета ва журналлар шахсий фойдаланиш учун сотиб олинаётганини ўтган йилнинг тажрибалари кўрсатди. Идоравий обунани қисқартириш ҳисобига бўшаб қолган нашрларнинг бир қисмини чакана савдога чиқарса бўлади. Партия комитетлари, «Союзпечать» органлари бу ишни янада зўр ғайрат билан ўтказишлари керак.

Ёғоч тайёрлаш ва целлюлоза-қоғоз корхоналарининг коллективлари олдида жиддий вазифалар турибди. Бунда гап, аввало қоғоз ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун бошланган кенг миқёсдаги ҳаракатни кучайтириш тўғрисида боряпти. Бу фақат хўжалик масаласигина эмаслигини эслатиб туриш ортиқча. Бу тармоқнинг чунончи, Балахна целлюлоза-қоғоз комбинати сингари ўз илғорлари бор. Бу корхонада ишлаб чиқариш самарадорлиги муттасил оширилмоқда. Энг яхши корхоналарнинг тажрибаси барчанинг мулки бўлиб қолса, ишлаб чиқаришни ўстиришнинг янги резервлари ишга солинади. Қоғоздан оқилона фойдаланиш, уни ғоят тежаб-тергаш манфаатлари халқ контроли органлари, «Комсомол прожектори» постлари ва отрядлари зиммасига ўрмон кесиладиган жойдан босмахонагача бўлган бутун йўл бўйлаб исрофгарчиликка тўсиқ қўйиш масъулиятини юклайди. Ноширлар ва полиграфиячилар ҳар бир босма варақни тежаб-тергашлари, текис ҳамда суратларнинг аўнда ва маънодор бўлишига эришишлари лозим.

Даврий матбуотнинг коллектив фондларидан ҳали ҳам кўпинча тўла-тўкис фойдаланилмаяпти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг эътибори ана шунга қаратилиши керак. Идоравий обунанинг қисқартирилиши кутубхоналар, клублар ва ётоқхоналарга дахлдор эмас. Меҳнат ветерани В. Новиков «Правда»га ёзган хатида, масалан, Армавирда газета витриналари ўз ҳолига ташлаб қўйилган, автобус, темир йўл вокзаллари ёнида бундай витриналар умуман йўқ. Шу маънодаги хатлар кўплаб келиб турибди. Халқ депутатлари маҳаллий советлари бу соҳада тартиб ўрнатишлари лозим.

Партия комитетлари обуна уюшқоқлик билан ўтказилишини таъминлашлари керак. Бунинг маъноси нима! Аввало ихтиёрийлик принципига муттасил риоя этилишига ҳаракат қилиш, бу иш билан шуғулланувчи ходимларга кун сайин эътибор бериш, меҳнаткашларнинг сигналлари, хатлари, илтимосларини оператив равишда кўриб чиқиб, жавоб бериш, улар юзасидан конкрет чоралар кўриш зарур. Олис районларда меҳнат қилаётганларга, узоқ командировкаларга борганларга, қишлоқ меҳнаткашларига алоҳида ғамхўрлик қилиниши лозим. Жамоатчи матбуот тарқатувчиларни миқдор кўрсаткичларигагина зўр беришга, обунани кўпайтириш учун ўзига хос «мусобақа»га киришишга ундаш керак эмас. Идоралар, нашриётлар ва бошқа ташкилотларнинг обунага аралашувига, тиражларни сунъий равишда кўпайтиришга уринишларига йўл қўйиб бўлмайди. Бир қанча нашрларга обуна бўлиш ўтган йилги даражада қолдирилиши тўғрисидаги қоидани шу даражага эришиш топшириғи деб билиш ярамайди.

Ҳамиша коммунистик қурилишнинг олдинги сафида бўлиш, одамларни меҳнатда янги шонли зафарларга руҳлантириш, ўзининг партиявий, ижтимоий бурчини шараф билан оқлаш —матбуотнинг юксак бурчидир.

(«ПРАВДА» газетасининг 31 августдаги бош мақоласи).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ЖАСОРАТГА ДАЪВАТ

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхози аъзолари қувончли натижаларга эришаётирлар. Хўжаликда пахта, дон, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш йилдан-йилга кўпайиб боряпти. Қишлоқ меҳнаткашлари КПСС XXV съезди тарихий қарорларини изчиллик билан амалга ошира бориб, ўнинчи беш йиллик топшириқларини ошириб бажаряптилар.

Яқинда хўжалик партия ташкилотининг бўлиб ўтган йиғилишида КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «СССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисида»ги докладидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама қилинди. Бу ҳақда доклад қилган колхоз раиси А. Исҳоқов партия Марказий Комитетининг март (1965 йил) Пленуми қарорлари қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг барча тармоқларини ривожлантиришга, экономикани ўстиришга, меҳнаткашлар фаровонлигини юксалтиришга зарур шарт-шароитлар яратиб берганлигини ёрқин мисолларда кўрсатиб берди.

Хўжаликда 1965 йилдан бери пахта ҳосилдорлиги 11 центнерга кўпайтирилди. Шу туфайли пахта етиштириш 1200 тоннага ўсди. Бу йиллар давомида хўжаликда сут етиштириш 1,5, тухум етиштириш 2,5 баравар кўпайди. Бунга чорва маҳсулдорлигини ошириш ҳисобига эришилмоқда. Жумладан, ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сут 1100 килограммга кўпайтирилди.

Мўл ҳосил — мўмай даромад манбаи бўляпти. Агар колхоз аъзолари 1965 йилда 2 миллион 91 минг сўм даромад қилган бўлсалар, ҳозир бу кўрсаткич қарийб 4 миллион сўмга етказилган. Колхоз аъзолари фақат пахтачиликдан 3 миллион сўмдан кўпроқ даромад қиляптилар. Умуман колхозда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг рентабеллик даражаси 30 процентга етказилган.

Хўжалик экономикасининг мустаҳкамланиши қишлоқ меҳнаткашлари турмуш фаровонлигини юксалтиришга катта маблағлар сарфлаш имкониятини беряпти. Ҳозир хўжаликда намунавий посёлка қад кўтармоқда. 6647 квадрат метр турар-жой бинолари, 624 ўқувчига мўлжалланган ўрта мактаб, 90 ўринли болалар боғчаси ва бошқа маданий-маиший ҳамда маъмурий бинолар қуриб битказилди. Ҳозир 50 ўринли шифохона, 18 сотувчи ишлайдиган савдо маркази, 500 ўринли санъат саройи, маиший хизмат кўрсатиш уйи барпо этиляпти.

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорлари колхозчиларни қишлоқ хўжалигини янада жадал суръатлар билан ривожлантириш учун самарали меҳнат қилишга даъват этапти. Колхозда ҳали фойдаланилмай келинаётган катта резерв ва имкониятлар бор. Колхознинг У. Исроилов, П. Абдураҳмонова, М. Идрисов, Р. Пиримқулов, М. Эргашева ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ўтган йили 40—47 центнердан «оқ олтин» етиштирилгани ҳолда пахта ҳосилдорлиги 30—35 центнерни ташкил қилаётган бригадалар ҳам бор. Бу бригадаларда ер, ўғит, техникадан унумли фойдаланиш учун барча имкониятлар ишга солинмаяпти.

Ўнинчи беш йилликда колхоз чорвадорлари олдида жуда катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Улар 1980 йилга бориб чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни икки баравар кўпайтиришни мўлжаллаганлар. Шунинг учун ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни 4200 килограммга, гўштга топшириладиган қорамолларнинг тирик вазнини 450 килограммга етказиш зарур. Хўжаликда чорва моллари бош сонини кўпайтириш, улар учун мустаҳкам озуқа базаси барпо қилиш керак.

Докладчи бу йил Пленум қарорларини амалга оширишда зарбдор йил бўлиши зарурлигини алоҳида таъкидлади. Хўжалик аъзолари бу йил пахта ҳосилдорлигини 40 центнерга етказиш ва Ватанга 5400 тонна «оқ олтин» армуғон этиш мажбуриятини олганлар. Ноқулай об-ҳаво шароитларига қарамай бу мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирилди. Эндиги вазифа пахта теримини зўр уюшқоқлик билан ўтказишдан иборатдир. Чорвадорлар чорва қишловига пухта ҳозирлик кўриб қўйишлари талаб этилади.

Очиқ партия йиғилишида сўзга чиққан илғор механизатор Риҳсибой Шофайзиев жонажон Коммунистик партиямизнинг оталарча ғамхўрлиги туфайли қишлоқ хўжалигининг моддий техника базаси мустаҳкамланиб бораётганлигини айтди. Жумладан, хўжаликда ҳозир 100 дан ортиқ юксак унумли тракторлар ишлаб турибди. Бироқ, ҳали улардан самарали фойдаланилаётгани йўқ. Кўп ҳолларда техника воситалари бир сменада ишлатилади. Бу дала ишларининг долзарб пайтларида агротехника тадбирларини ўтказиш муддатларини чўзиб юборади. Шунинг учун колхозда механизатор кадрлар тайёрлашга эътиборни кучайтириш керак.

— Суғориладиган майдонлар — бебаҳо бойликдир, — деди бригада бошлиғи П. Абдураҳмонова. — Унинг ҳар қаричидан самарали фойдаланиш зарур. Пахтакорларимиз шунга амал қилиб, ҳосилдорликни тобора ошириб бораётирлар. Ўтган йили биз ҳар гектаридан 43 центнердан пахта етиштирган бўлсак, бу йил 50 центнерлик маррани кўзлаб меҳнат қиляпмиз. Ердан янада самарали фойдаланиб, пахта етиштиришни кескин кўпайтирамиз.

Илғор сут соғувчи, Ленин ордени кавалери А. Назарова, колхоз чорвадорларининг сут етиштиришда эришаётган ютуқлари тўғрисида гапирди. У хўжаликда чорвачиликни саноат негизига ўтказиш амалга оширилаётганлигини мамнуният билан қайд этиб, бу барча ишларни механизациялаш, бинобарин, мўл ва арзон маҳсулот етиштириш имкониятини бераётганлигини айтди. Колхозда 400 бош сигирга мўлжалланган чорвачилик комплексининг биринчи навбати ишга туширилган. Лекин, қурувчилар комплекснинг иккинчи навбатини фойдаланишга топширишни жуда чўзиб юбормоқдалар. Ваҳоланки, ўнинчи беш йилликда сут етиштиришни икки баравар кўпайтириш учун сигирлар бош сонини ҳам ошириш талаб қилинади. Комплекс иккинчи навбатининг қурилиши тугалланмаганлиги туфайли сигирлар сонини кўпайтириш имконияти бўлмаяпти.

Очиқ партия йиғилишида сўзга чиққан бошқа нотиқлар ҳам пленум қарорларини тўла-тўкис маъқуллаб, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини юксалтириш соҳасида олдиларида турган вазифалар тўғрисида гапирдилар. Йиғилишда колхозда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш юзасидан қарор қабул қилинди.

Э. ЭРНАЗАРОВ.

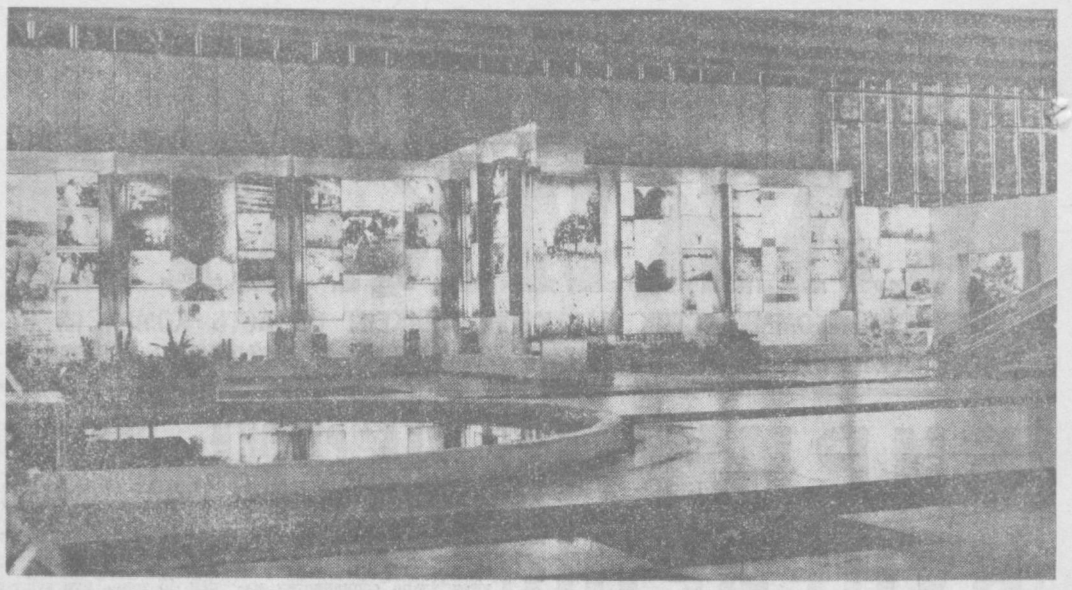

Реконструкция қилиниб, янги экспонатлар қўйилган чорвачилик бўлимини айланар экансиз, илғор сут соғувчиларнинг бой тажрибалари, шунингдек лабораторияларда тинимсиз изланишда бўлган олимларнинг яратувчан меҳнатлари самараси билан атрофлича танишишдан ташқари бўлимнинг кўркига кўрк қўшиб турган турли безакларга ҳам кўзингиз тушади. Кўргазманинг ижодий коллективи экспонатлар ўрнатилган залларни ҳар томонлама чиройли қилиб безашга ҳаракат қилаётгани туфайли томошабинлар оқими тобора кўпайиб бораётир. Суратда: қайта жиҳозланган чорвачилик бўлими.

Ф. Шарафутдинов фотоси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ИЮЛЬ (1978 йил) ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЯРАТУВЧАН МЕҲНАТ ЮТУҚЛАРИ КЎЗГУСИ

«Партия ташкилотлари, совет, қишлоқ хўжалик органлари, тегишли ташкилотлари ва идоралар хўжаликлараро кооперацияни ривожлантириш ишларини активроқ ўтказишлари, бу ишни планли равишда яхши ўйлаб, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини интенсивлаш борасидаги бошқа тадбирлар билан комплекс тарзда амалга оширишлари зарур».

(КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларидан).

Партиямиз Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорлари эълон қилинганига кўп вақт бўлгани йўқ. Аммо бу ҳаётбахш қарорлар ҳозирданоқ миллион-миллион меҳнаткашларнинг қалбидан чуқур жой олди. Бу муҳим ҳужжатда белгилаб берилган тадбирларни амалга ошириш йўлида оммавий тус олган кураш илк самаралар бера бошлади. Ишлаб чиқариш жабҳаларида қўлга киритилаётган ютуқлар, юзага келаётган янгиликлар, энг аввало Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси павильонларидан жой олаётир. Зотан, яратувчан меҳнат ютуқлари кўзгуси бўлган бу маскан ўзбек халқининг озод меҳнати ва фаровон турмушини қардош халқлар ва хорижий меҳмонлар олдида ҳаққил намойиш қилишга даъват этилган.

Кўргазма коллективи июль Пленуми қарорлари асосида бир қатор тадбирлар комплексини ишлаб чиқиб, уни зудлик билан амалга оширишга киришди.

Дастлабки ўзгаришлар соя салқин хиёбонга ўрнатилган фотовитриналардан бошланади. Бу ерда, айниқса, «КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари амалда» шиори остида берилган фотолавҳалар томошабинлар диққатини ўзига тортади. Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» тажриба хўжалигининг 60 центнерлик марра учун курашаётган Мустафо Падишев бошлиқ бригадаси далаларидан суратга олинган бўлиқ ғўзалар кўзни қувонтиради. Бригада далаларига давлат сифат белгиси берилган.

«Улар ўнинчи беш йиллик шахсий планларини бажардилар» шиори остидаги фотовитринага бир группа ишлаб чиқариш илғорларининг портретлари қўйилган. Шунингдек, бу ерда Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида юзага келаётган янгиликлар билан ҳам мунтазам танишиб бориш мумкин.

Июль Пленумидан сўнг ўтган бир ой ичидаёқ кўргазма павильонларида катта ўзгаришлар қилишга улгурилди. Кўргазма ходимларининг жонбозлиги билан бош павильондаги чорвачилик ва пиллачилик бўлимлари бутунлай қайта реконструкция қилиниб, экспонатлар тўла янгиланди.

Чорвачилик бўлими сифатли қоракўл териси берадиган зотдор қўйлардан ташкил этилган диаграммадан бошланади. Бу диаграмма шундай маҳорат билан ишланганки, унинг қаршисида турган томошабин кўз олдида жонли манзара намоён бўлади. Гўё диаграммага қўйилган қўй-қўзилар табиий яйловда ўтлаб юргандек. Диаграммадан сўнг республикамиз чорвадорлари эришган ютуқлар, 1980 йилга бориб юз берадиган ўзгаришлар ҳақида маълумот берувчи факт ва рақамлар, электр нурлари ёғдусида турли рангда товланувчи йирик фотосуратлар бошланади.

Ҳозирги кунда республикамиздаги чорвачилик хўжаликларида 3 миллион 219 минг 500 бош қорамол парвариш қилинмоқда. Шундан 1 миллион 225 минг 700 боши сигирлардир. 1980 йилга бориб, сигирлар 178 минг бош, қўй-эчкилар эса 1 миллион 160 минг бош кўпаяди. Республикада гўшт ва сут етиштириш ўсиб бораётир. Масалан, 1977 йилда 447 минг 200 тонна гўшт, 1 миллион 842 минг 500 тонна сут етиштирилган бўлса, 1980 йилга бориб 564 минг тонна гўшт, 2 миллион 375 минг тонна сут етиштириладиган бўлади.

Хўш, бу даражага қандай қилиб эришилади?

Ҳаммани қизиқтирувчи бу саволга экспонатларнинг ўзидан тўла жавоб олиш мумкин. Бугунги кунга келиб республикамиздаги ихтисослаштирилган чорвачилик комплекслари 260 тага етди. Хўжаликлараро чорвачилик корхоналари эса реализация қилинаётган жами гўштнинг 4,6 процентини етиштириб бераётир. Шуниси диққатга сазоворки, корхоналарда ўстирилаётган ва бўрдоқига боқилаётган қорамолларни 1 центнер семиртириш учун 20 ишчи соати сарфланмоқда. Бу колхозлардагига нисбатан 3,5 баравар камдир. Демак, ихтисослаштирилган комплекслар ва хўжаликлараро чорвачилик корхоналарини кўпайтириш, уларнинг ишини яхшилаш 1980 йилга мўлжалланган ишларни тўла амалга оширишда ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

Бундан ташқари эл юрт бойлиги бўлган чорва моллари түёғини кўпайтириш, зотларини яхшилаш ва шу йўллар билан маҳсулот етиштиришни кўпайтириш ҳамда сифатини оширишда олимлар қўшаётган ҳисса ҳам салмоқлидир. Чорвачилик илмий тадқиқот институти олимлари ҳозиргача 9 та янги қорамол ва парранда зотларини яратдилар. 10 хил озуқа экинлари ижод қилинди. Масалан, гиссар зотли қўйларнинг айримлари тирик вазнда 165 килограммгача тош босаётир. Умуман, олимларимиз шу кунгача чорвадорларга 160 дан зиёд қимматли тавсиялар беришди. Уларнинг йиллик иқтисодий самараси 16 миллион сўмгача етади.

Бош павильоннинг чорвачилик бўлимида республикамиз паррандачилиги истиқболлари ҳам ўз аксини топган. 1980 йилга бориб, паррандалар сони яна 2,5 миллион бошга кўпаяди. Ўнинчи беш йилликнинг охиригача 9 та хўжаликлараро бройлер паррандачилик фабрикаси, 4 та гўшт етиштиришга мўлжалланган ва 6 та тухум етиштириладиган фабрикалар қуриб ишга туширилади.

Ирригация ва пахтачилик бўлимларини реконструкция қилиш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳозирданоқ айрим тайёр экспонатларда ва кўркам макетларда акс эта бошлади. Бўлимларни томошабинлар дидига мос қилиб безаш учун кўргазма бош рассоми Абдуазим Эшонхўжаев билан ёш архитектор Шуҳрат Зокировлар тинимсиз изланмоқдалар. Суратда: А. Эшонхўжаев (ўнгда) ва Ш. Зокировлар кўргазма устахонасида.

Кўргазманинг бош павильонида қишлоқ хўжалиги бўлими асосий ўринни эгаллайди. Шу боисдан кўргазма дирекцияси бу бўлимни июль Пленуми қарорлари асосида бутунлай қайтадан жиҳозлаш ишларини кенг кўламда бошлаб юборган. Айни кунларда ирригация ва пахтачилик бўлимларидаги экспонатларни янгилаш учун устахоналардаги ишлар қарийб икки сменада олиб борилаётир.

Ўтмишда қолоқ ва аграр бўлган ўлкамизда Октябрь инқилобидан сўнг ирригация соҳасида рўй берган тарихий ўзгаришларни тўла ва ҳаққоний акс эттириш учун Туркистон ўлкасини оби-ҳаёт билан таъминлаш тўғрисидаги доҳий Ленин декрети бош мавзу қилиб олинади. Совет ҳокимияти даврида секундига 2500 куб метр сув ўтказа оладиган 1937 километр узунликдаги каналлар қурилди. Эскилари эса реконструкция қилиниб, кенгайтирилди. Суғориш системаларида 25 мингга яқин инженерлик-гидро иншоотлар барпо этилди.

Бўлимда ер ости сувларидан фойдаланиш мақсадида қуриладиган вертикал дренажларнинг афзалликлари ҳақидаги қизиқарли факт ва рақамлар билан танишиш мумкин. Ҳозир республикамиз экинзорларида 2 мингдан зиёд вертикал дренажлар ишлаб турибди. 1980 йилга бориб, яна 1300 та шундай дренажлар қурилади. Бунинг ҳисобига 190 минг гектарга яқин янги ерлар ўзлаштирилади. Бу ўнлаб янги колхоз ва совхозлар бунёдга келди, деган сўздир.

Кўргазма коллективи пахтачилик бўлимини ҳар томонлама намунали жиҳозлашга ҳаракат қилаётир. Ижодий ходимлар бу соҳада жиддий изланмоқдалар. Республикамизда пахтачиликнинг ривожланиш босқичларини ерларни мелиорациялаш, химиялаштириш, деҳқончилик маданиятини юксалтириш, комплекс механизация, илм-фан ютуқлари ва илғор тажрибаларни кенг жорий этиш асосида акс эттириш бош мақсад қилиб олинган. Чигит экиш, ғўзага ишлов бериш ва пишиб етилган ҳосилни йиғиб-териб олишда қўлланиладиган замонавий техника воситалари, улкан гидроиншоотлар, тупроқ қазувчи ва бошқа мелиорация ишларини бажарувчи қудратли машиналарнинг макетлари пахтачилик бўлими экспонатлари орасидан жой олади.

Кўргазма павильонларини айланар экансиз, бўлимларни жиҳозлаш, экспонатларни жойлаштиришда эскилик билан янгиликни таққослаш усулидан кенг фойдаланилаётганини кўрасиз. Бу янгиликнинг ижодкори кўргазма бош рассоми Абдуазим Эшонхўжаевдир.

— Таққослаш усулининг аҳамияти катта, — дейди бош рассом. — Бу усул Иттифоқимизда биринчи бўлиб бизнинг кўргазмамизда қўлланила бошланди. Қардош республикалардан тажриба алмашиш учун келаётган ҳамкасбларимиз энг аввало шу янгилик билан қизиқиб танишмоқдалар. Чунки таққослаш усули халқ хўжалигини ривожлантириш йўлида амалга оширилаётган улкан ишларни тўла тасаввур қилишда томошабинларга катта ёрдам беради.

Кўргазма территориясини кесиб ўтувчи анҳор қирғоқларини бирлаштирган кўприк қурилгач, анҳорнинг ўнг соҳилида ҳам кенг кўламда қурилиш ишлари бошлаб юборилди. Айниқса, у ерда барпо этилган гулзордаги анвойи гуллар кишининг баҳри-дилини очади. Энди ликда кўргазмага келаётган томошабинлар ана шу сўлим гулзорлар оралаб сайр ҳам қиладилар.

В. Салов фотолари.

Ирригация бўлимимиз қайта жиҳозлангандан сўнг, бу ерга ташриф буюрувчи меҳмонларимиз кўз олдида дастлаб чор Россияси даврида от қўшилган чиғириқда сув чиқаришдек аянчли аҳвол намоён бўлади. Сўнгра катта Фарғона канали ва бошқа дастлабки сув иншоотлари қурилишидаги машаққатли қўл меҳнатидан ҳикоя қилувчи фотолавҳалар бошланади ва бу манзаралар замонавий техника воситалари билан бунёд этилаётган улкан иншоотлар билан уйғунлашиб кетади.

Пахтачилик бўлимимизни ҳам ана шундай қизиқарли ва мукаммал жиҳозлаш режаларини тузмоқдамиз. Меҳмонларимиз бу ерда ёғоч омочдан бошлаб, илм-фаннинг сўнгги ютуқлари асосида яратилаётган янги техника воситалари билан ҳам танишадилар.

Ҳақиқатан ҳам республика пахтачилиги тарихи қисқа давр ичида катта ва мураккаб ривожланиш йўлини босиб ўтди. Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси эълон қилинган 1924 йилда республикамиз қишлоқ хўжалиги фақатгина 36 та тракторга эга эди холос. Бугунги кунда эса Ўзбекистон далаларида 148700 трактор, 35 минг сеялка, 45 минг культиватор, 31 минг терим машинаси ишлаб турибди. 1924 йилда республикамизда 6 нафар агроном бор эди. Ҳозир эса 30 мингдан ортиқ агроном қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарлик қилаётир. Пахтачиликнинг ўтмиши ва ҳозирги даражасидан ҳикоя қилувчи бу факт ва рақамларга экспонатлар орасидан кенг ўрин берилади.

Сўнгги 3—4 йил ичида кўргазмада катта ўзгаришлар рўй берди. Павильонларнинг янги-янги экспонатлар ҳисобига бойиб боришидан ташқари кўргазма территорияси анча кенгайиб, дил яйраб ҳордиқ чиқарадиган соя-салқин оромгоҳга айланди.

— Биз кўргазмамизнинг салобатли дов-дарахтларга бурканган, анвойи гуллар иси уфуриб турган гўзал масканга айлантиришни кўпдан бери орзу қилиб келамиз, — дейди кўргазма директори Қундуз Ғуломовна Ғуломова. — Мана энди ана шу эзгу ниятларимиз рўёбга чиқмоқда. Асфальтланган кафтдек текис йўлкалар, хиёбонлар тўла электрлаштирилди. Кўргазмамиз территориясидан оқиб ўтадиган анҳорнинг ўнг қирғоғи яқин-яқинларгача кўримсиз, ташландиқ жой эди. Ҳозир эса турли хил рангда товланувчи гулзорлар барпо этилди. Шу йил эрта баҳорда экилган ёш чинор дарахтлари яшнаб ўсаётир. Анҳор соҳилига қурилаётган миллий чойхона атрофида ҳадемай азим чинорлар салобат тўкиб турадиган бўлади.

Бундан ташқари павильонларимизнинг ички ва ташқи кўринишларини бадиий безашда бир йўла маданий ютуқларимизни ҳам намойиш этишга ҳаракат қилмоқдамиз. Чунки, кўргазмамизга ҳар куни бир неча группа хорижий меҳмонлар ташриф буюришади. Бир хилда кийинган ёш ўзбек қизлари уларни павильонларга таклиф этишиб, экспонатлар мазмунини инглиз, француз ва немис тилларида тушунтириб берадилар.

Дарҳақиқат шундай. Кўргазма павильонларидаги экспонатлар республикамиз халқ хўжалиги ютуқларини намойиш этаётган бўлса, ички-ташқи безаклар ва меҳмонларга кўрсатилаётган холис хизмат миллий маданиятимиз равнақини кўз-кўз қилаётир.

Кўргазма территорияси кенгайиб ободонлашиб борган сари, янги-янги павильонлар қуриш режалаштирилмоқда. Шулардан бири — қишлоқ хўжалик машиналари павильони битай деб қолди. 2 минг квадрат метр майдонни эгаллайдиган бу бинода пардозлаш ишлари ниҳоясига етказилмоқда.

— Павильонни ишга туширишдан аввал бу ерда катта халқаро анжуманга ҳозирлик кўрамиз, — дейди кўргазманинг методист-информатори Светлана Поликова. — Маълумки шу йил октябрь ойида Ўзбекистонда макро-микромолекуляр химия соҳасида халқаро симпозиум ўтказилади. Шунга бағишлаб янги павильонда «Полимер-78» мавзусида катта кўргазма ташкил этишга тайёргарлик кўраётирмиз.

Кўргазмадаги ўзгаришлар бу билан тугамайди. Партия ва ҳукуматимиз белгилаб бераётган улкан вазифаларни изчил амалга ошириш учун курашаётган республикамиз меҳнаткашлари янги-янги ютуқларни қўлга киритаётган эканлар бу ютуқларни жаҳонга кўз-кўз қилувчи кўргазма ҳам ҳар томонлама кенгайиб, бойиб бориши табиийдир.

А. ЙЎЛДОШЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Маҳмуджон Йўлдошев бошлиқ узумчилик бригадаси коллективи зарбдор йилда пландаги 340 тонна ўрнига 420 тонна маҳсулот етиштириш учун қизғин кураш олиб бораётир. Бу бригада «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхозининг ҳосилдорликда пешқадам коллективларидан биридир. Суратда: илғор теримчилардан Соҳиба Режаметова билан Норбуви Қорабоеваларни кўриб турибсиз.

И. Портнов фотоси.

ҚИШЛОҚ ОТАХОНИ

Кўз ўнгимда сочларига қиров тушган, бироқ ҳали бардам кўринадиган Собир отанинг сиймоси гавдаланади. Қишлоғимизда унинг номини каттадан-кичик ҳамма ҳурмат билан тилга олади. Гапини икки қилишмайди.

Отахон меҳнатдан ўз бахтини топди. Шунинг учун доим роҳат ва фароғатда яшаб келмоқда. Меҳнат — меҳнатнинг таги роҳат, дейишганлари тўғри экан.

Собир ота Умматов Улуғ Ватан уруши бошланмасдан олдин мол боқиб, чорвадор бўлиб 24 йил меҳнат қилди. Немис-фашистлари билан бўлган шиддатли жанглар ғалабамиз билан тугагандан кейин Собирака ўз касбини ўзгартирди. Пахтачилик билан шуғулланади. Чўл ерларни ўзлаштириб, сув чиқаришда куч ва ғайратини аямади. Пахтачиликнинг миридан-сиригача ўрганди. У ишлаётган бригада илғорлар сафидан ўрин олди. Бунда отанинг ҳам салмоқли ҳиссаси бўлди. 7—10 центнердан «оқ олтин» олинган майдонларда эндиликда 35—40 центнердан хирмон кўтариляпти.

Бир воқеа ҳали эсимдан чиқмайди. Етти йил илгари бўлим ишчилари отахонни 60 ёшга тўлганлиги билан муборакбод қилишди. Енгил автомашина беришди. Отани пенсияга кузатиш маросими тўйга айланиб кетди. Жуда кўп деҳқонлар сўзга чиқишиб, пенсионернинг меҳнатларини тилга олишди.

Охирги сўз отага берилди. У шундай деди:

— Мени пенсияга узатиб, дам ол деганинглар учун катта раҳмат. Аммо, ораларингиздан кетгим йўқ. Сизларга оз бўлсада фойдам тегиб турса, бу менинг учун ғоят катта бахт. Белим бақувват бўлиб юраман...

Ота ўша вақтда гапирган сўзининг устидан ҳамон чиқиб келяпти. Ҳозир у 77 ёшда бўлса ҳам ёшлардан қолишмай ғўза парваришида, суғоришда яқиндан ёрдам беряпти.

Ота қишлоқни ободонлаштиришда бош-қош бўляпти. Тўй-томошаларда иззат-икромда. У кўп кишиларни деҳқончиликка ўргатди.

— Мен,— дейди бригада бошлиғи Қ. Эргашев,— отадан кўп нарсани ўргандим. Ишим ёмон бўлгани йўқ. Бу йил ҳар гектар ердан 32 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилганмиз.

А. Иброҳимов, Б. Қосимов, Р. Аҳмедов, А. Усанов каби отанинг шогирдлари ҳам мўл ҳосил етиштиришда бошқаларга ўрнак бўлиб меҳнат қилишяпти.

Ота ҳали бақувват. Бу йил ҳам теримда фаол қатнашишини айтди. Камида 5500 килограмм пахта териб беришга сўз берган.

Собир отанинг ўғил-қизлари, набиралари жуда кўп. Катта ўғли Бердимурод шофер, ўртанча ўғли Нормурод—қишлоқ хўжалик институтида таълим оляпти. Кенжа ўғли — Хожимурод эса Совет Армияси сафида хизмат қиляпти. Қизлари Хувайда, Анор, Муқаддамлар ота касбини давом эттириб, пахта далаларида меҳнат қилишяпти.

С. АҲМЕДОВ,
1-«Пискент» совхози.

ЎҚИШ, ЎҚИШ ВА ЯНА ЎҚИШ...

В. И. ЛЕНИН

Ўқувчиларга янги дарсликлар. А. Авазов ва Р. Шагаев фотоси. (ЎзТАГ).

ҲАМ ИЛМ, ҲАМ ҲУНАР

СЕНТЯБРЬ ИНТЕРВЬЮСИ

МАЛАКАЛИ ишчи кадрлар сафи йил сайин кенгайиб бормоқда. Бинокорлик касбини пухта эгаллашга азму-қарор қилган ёшларимиз ҳам жуда кўп. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг яқинда қабул қилган қарорида қурилиш учун кадрлар етиштиришни янада такомиллаштиришнинг кенг программаси белгилаб берилди.

Ҳунар-техника таълими системаси орқали қўли гул бинокорларнинг муносиб ўринбосарларини тайёрлашга ҳам эътибор кучайди. Бу ҳақда мухбиримиз Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими Давлат комитети бўлими бошлиғи Р. АҲРОРОВ билан суҳбатлашди.

— Раҳим Аҳророович, ишчилар синфини ёш бинокорлар билан тўлдириш масаласи юзасидан кейинги йилларда қандай тадбирлар белгиланди?

— Маълумки, ўнинчи беш йилликда ҳунар-техника таълими янада кенг равнақ топади. Халқ хўжалигининг барча тармоқлари учун техник билимга эга бўлган малакали ўринбосарларни тайёрлашни такомиллаштиришга алоҳида аҳамият берилаётир. Бунда мавжуд билим юртларида ўқув-тарбия жараёнини яхшилаш, унинг форма ва методларининг такомиллаштириш, меҳнатни илмий ташкил қилиш асосларини жорий этиш масалалари муҳим ўрин тутади.

Ёшларни бинокорлик касбини танлашга йўналтиришда ва уларда пухта амалий кўникма ҳосил қилишда Тошкентда ўтказилган Бутуниттифоқ кенгаши тавсиялари илмий-методик аҳамият касб этади. Қурилиш соҳаси бўйича ўрта ҳунар-техника билим юртлари директорларининг бу катта йиғинида ўқувчиларнинг профессионал тайёргарлиги, кадрлар ўчоқлари билан базавий корхоналар ўртасида мустаҳкам алоқа боғлаш, ёшларда касб танлашга бўлган қизиқишларни янада ошириш масалалари атрофлича муҳокама қилинди, қурилиш ташкилотларида илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш тадбирлари белгиланди.

— Ёш бинокорлар етиштиришнинг истиқболи қандай?

— Республикамизда бевосита ёш бинокор кадрлар тайёрлаб бераётган билим юртлари сони анча ортди. Ҳозир 49 та кадрлар ўчоғи йилига 18 минг ўринбосарни қайноқ меҳнат қучоғига йўлламоқда. Бошқача қилиб айтганда, 1975 йилга нисбатан ҳозир 1,7 баравар кўп ёш бинокор шу касб эгаси бўлиб етишмоқда.

Пойтахтимизда метрополитен бунёд этилиши билан метросозларга бўлган эҳтиёж ортди. «Ташметрострой» тресті базасида очилган 178-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юрти ҳадемай ўзининг дастлабки қалдирғочларини учирма қилади. Бўлажак ёш метросозларнинг Тошкент метросининг «СССР 50 йиллиги», «Ҳамза» станцияларида олиб борган ишлаб чиқариш практикалари муваффақиятли ўтди. Янги ўқув йилида бу ерда ўрта мактаб битирувчилари ҳамда Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотида хизмат қилган ёшлар учун алоҳида группалар ташкил этилади. Улар бир йил мобайнида метро қурилиши ихтисослиги бўйича амалий малака ҳосил қилиб, қайноқ меҳнат фаолиятларини бошлайдилар.

Тўққизинчи беш йиллик ва ўнинчи беш йилликнинг ўтган икки йили мобайнида саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги ва бошқа тармоқлар учун 450 мингдан ортиқ ёш ишчи юборилди. Ўқув юртларининг миқдори ва ўрта ҳунар-техника билим юртларини ривожлантириш ва кадрлар сони жиҳатидан 1979 йилга белгиланган даражага эришдик. Ёш бинокор кадрлар етиштириш борасида ҳам ютуқлар қўлга киритилади. 1980 йилга бориб, республикамиз қурилиш ташкилотларидаги кадрларнинг 40 проценти ҳунар-техника таълими системаси орқали тайёрлаб берилади.

— Янги ўқув йили режалари ҳақида ҳам бир-икки оғиз гапириб берсангиз?

— Ҳозир билим ўчоқларида 165 минг ўқувчи 220 касб-ҳунар бўйича малака ҳосил қилмоқда. Шулардан 120 минг йигит-қиз ҳам ҳунар ўрганади, ҳам ўрта маълумот эгаси бўлади.

Билим ўчоқларининг ўқув-моддий базалари янада мустаҳкамланади. Қўшимча ўқув кабинетлари, лабораториялар ва устахоналар очилди.

Ҳунар-техника билим юртларига бу йил 120 минг ўқувчи қабул қилинди. Кадрлар ўчоқлари сони эса 29 тага ортди. Яна 8 та техник, 33 та ўрта ҳунар-техника билим юрти иш бошлайди.

Шундай қилиб, янги 1978—1979 ўқув йилида халқ хўжалигининг турли тармоқларига 94 минг муносиб ўринбосар юборилади.

МАОРИФИМИЗ ИСТИҚБОЛИ

ЛЕНИН дарслари... Биринчи сентябрнинг биринчи машғулоти Улуғ доҳиймиз сабоқларига бағишланиши зўр тарбиявий кучга эга. Ильич васиятларининг тўла амалга оширилаётганлигини кўрсатиш, башарият қуёшининг революцион фаолияти ҳақида ҳикоя қилиш каби суҳбатлар Ленин дарсларининг асосий вазифасидир.

Бундай машғулотлар, шубҳасиз ёшларни билим асосларини пухта эгаллашга, жамият учун муносиб кишилар бўлиб етишишлари учун интилишга даъват этадики, булар ўқувчиларни Ильич васиятларига садоқат руҳида тарбиялашда ғоят муҳим роль ўйнайди.

Дарвоқе, мактаб чинакам билим ўчоғи бўлиши билан барча ёшларни сиёсий саводли, ғоявий эътиқодли кишиларни тарбиялаб вояга етказувчи улуғ даргоҳ ҳамдир. Районимиз педагогик коллективлари ҳам бу масъулиятли вазифани чуқур ҳис қилган ҳолда ёш авлодга ҳар томонлама пухта билим ва тарбия беришни ўзларининг шарафли бурчлари деб ҳисобламоқдалар.

Олиб борилаётган машғулотларнинг самарадорлигини таъминлашда билим ўчоқларининг ўқув-моддий базаси алоҳида ўрин тутади. Шунинг учун бу йил ҳам биринчи сентябрга ҳозирлик кўриш жараёнида мактаблар қурилишига алоҳида аҳамият берилди. Бунда оталиқ ташкилотларининг амалий ёрдамлари катта бўляпти. Айниқса, Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик институти, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги», Собир Раҳимов номли, «Ленин йўли» колхозларининг бу соҳадаги кўмагини алоҳида кўрсатиб ўтиш лозим. Мактаб-маориф ишини жон-дилдан севган оталиқ ташкилотлари ташаббуси билан кейинги икки йил ичида 2600 ўқувчига мўлжалланган янги мактаб бинолари қурилди. Шунингдек, 10 га яқин билим ўчоғи ўз спорт залига эга бўлди, 50 дан ортиқ фан кабинети тўла жиҳозланди. Кўплаб устахона ва ошхона фойдаланишга топширилди. 2, 7, 12, 21, 22 ва 25-мактабларда қўшимча қурилишлар олиб борилди.

Янги 1978—1979 ўқув йилига тайёргарлик ишлари Бекобод райони халқ маорифи ходимларининг ташаббуси асосида ташкил этилди. Навоий номли колхоз территориясида 624 ўринли янги ҳашаматли мактаб ишга тушади. Шунингдек, 18, 19, 34-мактабларда қўшимча синфхоналар ва спорт заллари қурилиб, биринчи сентябрга armуғон этилди. Гулистон қишлоқ Советига қарашли Михайловка посёлкасида эса 1176 ўқувчига мўлжалланган ўқув корпуси қад кўтаради.

Машғулотларнинг кабинет системасига кўчирилиши натижасида кўплаб синфхоналар кўргазмали ўқув қуроллари, техника воситалари билан тўла жиҳозланди.

Бу ўринда 25-мактабнинг намунали ишларини кўрсатиб ўтиш мумкин. Илм даргоҳида машғулотлар кабинет системасида олиб борилмоқда. Барча фанлар ўқув фильмлари ёрдамида ташкил этилаётир. Ҳозир мактаб фильмотекасида 145 та фильм мавжуд. Бу ерда техника воситаларидан фойдаланиш бўйича тўпланган бой тажриба эндиликда жойларда кенг оммалаштирилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг раиси Л. И. Брежневнинг Кострома областида ўрта мактабларни тамомлаган ва қишлоқ хўжалигида қолиб ишлашга қарор қилган ёшлар слётига йўллаган табриги районимиз маориф ходимларини ҳам руҳлантириб юборди. Ўтган ўқув йилида 523 йигит-қиз жонажон қишлоқларида қолиб ишлашга аҳд қилди. Бу ўқув йилида ҳам бўлажак ёш механизаторларнинг сафи битирувчилар ҳисобига янада кенгаяди. Шу мақсадда ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаларига эътибор тағин ҳам ортди. Ўқувчиларга меҳнат таълими бериш билан боғлиқ ишлар яхшиланди.

Ўқитувчи ёшларни ўқитар экан, аввало ўзи шу куннинг юксак талабига жавоб берадиган бўлиши, ўз устида тинмай ишлаши даркор. Бутуниттифоқ ўқитувчилар съездида бу ҳақда яхши гаплар айтилди. Делегат сифатида съезддан кўп нарсаларни билиб қайтдим.

Районимизда бой педагогик тажриба тўплаган зиёбахш қалб эгалари талайгина. Биргина 23-ўрта мактабнинг ўзида ўндан ортиқ машъал педагог бор. М. Ғуломмаҳмудова, Р. Туртаева, Т. Расулов, Ф. Бобожонова каби пешқадам ўқитувчилар ўз фани ва предмети бўйича ҳар йили тўлиқ ўзлаштириш бериб келмоқдалар.

Билим масканларида яна мутолаа палласи бошланди. Биз мураббийлар ёшларни замонамизнинг муносиб кишилари қилиб етиштиришда бундан буён ҳам ўзимизнинг бутун куч ва ғайратимизни, бор билимимизни аямаймиз.

Р. АКБАРОВ,
Тошкент райони халқ маорифи бўлимининг мудири, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи.

ЮКСАК ИШОНЧ

МУҲАММАД институтда қолиб, илмий иш билан шуғулланиши мумкин эди. Ўқишни аъло баҳоларга тугатгани ва ташкилотчилиги инобатга олиниб, олий ўқув юртида меҳнат фаолиятини давом эттиришга таклиф қилишганда, у кўнмади.

Йўқ, бу билан Муҳаммад илмий иш билан шуғулланувчиларни камситмоқчи эмас эди. Фақат ўзига яхши таниш бўлган қишлоқ ҳаётига ошиқди. Ҳали бутунлай унутилмаган болаликни қайта эсга солувчи жонажон қишлоқ қўйнига талпинди унинг қалби. Тўғрироғи, ёшлар билан бевосита ишламоқчи, болаларга илм бермоқчи у.

Ёш ўқитувчи меҳнат фаолиятини Оҳангарон районидаги 38-ўрта мактабда ўқитувчиликдан бошлади. М. Тошхўжаев назарий билимларини устоз ўқитувчилар тажрибасига қўшиб олиб борди. Ёшларга пухта билим бериш сирларини ўрганди.

Жамоат ишларида ҳам актив қатнашди. Телов қишлоқ Советининг депутати, Ворошилов номли (ўша пайтда 2-Оҳангарон) совхозида сиёсий-маориф пропагандисти сифатида фаолият кўрсатди.

Муҳаммадда мактаб ишини ташкил қила олиш тажрибаси ортди. Шунинг учун қўшни 33-мактабга директор қилиб тайинлашди. Бу жуда масъулиятли вазифа эди. Чунки, сув тошқинида яроқсиз ҳолга келган мактаб ўрнида янги билим ўчоғи биноси қурилиши зарур эди.

Ўқиш бошлангунча, директор тиним билмади. Қурилишни иложи борича тезлаштиришга муваффақ бўлди. Ўша йилнинг ўзидаёқ саккиз йиллик билим ўчоғи ўрнида ўрта мактаб қад ростлаб, ўқувчилар учун катта қулайлик туғдирилди.

Моҳир зиёкор шу илм даргоҳида 9 йил ишлади. Мана уч йилдирки, у Ўрта Чирчиқ районидаги В. П. Чкалов номли 16-ўрта мактабнинг директори. Тажрибали ўқитувчи, жонкуяр раҳбар сифатида бу ерда ҳам коллектив ҳурматини қозонди.

Ҳозирги кунда мактабда барча фанлар кабинет системасига ўтказилган. Лаборатория, ўқув кабинетларини ташкил этиш, уларни керакли жиҳозлар билан таъминлашда М. Тошхўжаевнинг роли катта бўлди.

— Ёшларнинг фанлардан пухта билим эгаллашлари учун барча шарт-шароитларга эгамиз, — дейди М. Тошхўжаев. — Улар замонавий усулда қурилган бинода таҳсил олишапти. Яна иккинчи корпус қурилиши ҳам мўлжалланмоқда. Мактабимиз табиий газ билан таъминланган.

Буларнинг ҳаммаси учун хўжалик правлениеси, партия ташкилотидан бениҳоя хурсандмиз. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, колхоз раиси Умри Ҳасанова тез-тез мактабимизда бўлиб, ҳал қилиниши лозим бўлган масалаларда ўз ёрдамини аямайди.

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаш лозимки, таълим-тарбия ишларини жонлантиришда мактаб ота-оналар комитети катта фаолият кўрсатиб келмоқда. Ўн бир кишидан иборат комитет аъзолари ҳар ойда бир марта йиғилиш ўтказиб, ўқувчиларнинг тарбияси билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилишади. Комитет раиси, хўжаликнинг илғор бригадаси бошлиғи Муродхон Маликов ўқитувчиларнинг яқин ёрдамчиси, маслаҳатчисидир.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қишлоқ умумий таълим мактабининг иш шароитини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қароридан сўнг мактабда ўқувчиларни меҳнатга тайёрлаш иши янада активлашди. Ҳозир бу ерда меҳнат таълими кенг йўлга қўйилган. Ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаси аъзолари пилла ва канопдан юқори ҳосил етиштириб келмоқдалар.

— Ўқитувчиликдан шарафли касб бўлмаса керак! Инженер, адиб, олим, пахтакор — барчасини мактаб тарбиялайди. Ўқитувчи уларга илмини беради, — дейди Муҳаммад Тошхўжаев.

Моҳир раҳбар сифатида у мактаб педагогика коллективи билан ва айниқса Қ. Ғофуров, А. Қаландаров, Р. Аҳмедова, Р. Ҳасанов, Т. Бўронов каби тажрибали ўқитувчилар билан фанлардан узвий алоқада иш тутиши яхши самара бераётир. Мактаб ўқувчилари барча фанлардан тўла ўзлаштиришга эришмоқда. Ўтган ўқув йилида етуклик аттестатини олган 50 нафар ўқувчидан бири олтин медалга, 10 ўқувчи Фахрий ёрлиқ олишга сазовор бўлди. Шулардан 7 нафари олий ўқув юртида, 16 нафари ўрта махсус билим юртларида таҳсил кўраётир. 6 киши эса курсларда механизаторлик касбини эгаллаётир.

Муҳаммад жамоат ишларида ҳам фаол иштирок этади. У Қорасув қишлоқ Совети депутати сифатида халқ маорифи доимий комиссиясининг раиси, район халқ маорифи бўлимининг штатсиз инспекторидир.

Бу йил тажрибали ўқитувчига юксак ишонч билдирилди. У Бутуниттифоқ ўқитувчилар съездига делегат қилиб сайланди. Зиёбахш қалб эгаси бу катта анжумандан бой таассуротлар билан қайтди. Таълим-тарбия ишларини янада яхшилаш юзасидан билдирилган фикрлар у бошлиқ педагогик коллективни янги марралар сари олға чорлайди.

И. НЕЪМАТИЛЛАЕВ,
У. ҲАМИДОВ,
Ўрта Чирчиқ район «Машъал» газетаси ходимлари.

СТУДЕНТЛАРГА СОВҒА

БУ ЎҚУВ корпуслари узоқдан кўзга яққол ташланиб турибди. Тошкент қишлоқ хўжалиги техникуми студентларига армуғон этилган мазкур ҳашаматли бинолар Калинин райони территориясида қад кўтарди.

Билим юртининг янги корпуси кенг ва ёруғ ўқув кабинетларига, лаборатория ва устахоналарига эга. Улар замонавий асбоб-ускуналар, қўлланма ва техника воситалари билан жиҳозланди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 23-қурилиш тресті 37-кўчма механизациялашган колоннасининг қўли гул бинокорлари бунёд этган ўқув корпуслари ёнида студентлар учун 800 ўринли ётоқхона ҳам бор. Сиртдан қатнаб ўқийдиган студентларга эса 600 ўринли ўқув корпуси ва 400 ўринли ётоқхона қурилади.

Д. ТОЖИЕВ.

БИНОКОРЛАР МАСКАНИ

СОЦИАЛИСТИК Чирчиқда яна бир кадрлар ўчоғи ёшларга ўз бағрини очди. Малакали қурувчилар тайёрланадиган бу 201-ҳунар-техника билим юртига 300 йигит-қиз қабул қилинди.

Қурилиш объектларини бинокор кадрлар билан таъминлашга эътибор кучайган бир пайтда ишга тушган мазкур даргоҳ келгусида тағин ҳам кенгаяди. 93-қурилиш тресті билим ўчоғини ўз оталиғига олди.

Бу ерда таҳсил кўрадиган бўлажак электрпайвандчилар, темир-бетон конструкциялари монтажчилари, кран машинистлари, слесарь-монтажчилар ўз ихтисосликлари бўйича ишлаб чиқариш машғулотларини ана шу трест базасида олиб боришади.

Билим юрти орадан бир йил ўтгач, кадрларнинг дастлабки отрядларини қурилишларга юборади. 1980 йилда у янги ҳашаматли ўқув корпусига кўчиб ўтади. Натижада ўқувчилар сони 720 кишига етади.

Б. БЎРИЕВ.

МЕТОДИК ҚЎЛЛАНМАЛАР

ДЕҲҚОНЧИЛИКДА суғориш ишларини бошқариш катта илмий-амалий аҳамиятга эга. Бу борада тузилган макетлар ҳам муҳим қўлланма вазифасини ўтайди.

Тошкентдаги «Рассом» комбинати устахонасида тайёрланган макетларда эса ғўзаларни дренаж мослама билан суғориш жараёни акс эттирилган. Булар Тошкент қишлоқ хўжалиги институти студентларига янги ўқув йили совғаси бўлди.

Комбинат рассомлари изланиши натижасида ишлаб чиқилган яна бир кўргазмали қуролда республикамизнинг электрлаштирилган рельеф картаси ифодаланди. Унда серқуёш Ўзбекистоннинг дарёлари, кўл ва тоғлари аниқ-равшан кўрсатиб берилган. Суғориладиган майдонларнинг жойланишини бу карта орқали осон билиб олса бўлади.

Қурилаётган катта каналлар эса ўзига хос шаклда ифодаланган. Шунингдек, унда Сибирь дарёларининг Ўрта Осиёга оқизилиши билан боғлиқ схемалар кўзга ташланиб турибди.

О. САИДАҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ЁШЛАРИМИЗ КАМОЛОТИ УЧУН

ТАЛАБА, ДАРСЛИК, НАШРИЁТ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика студентлари ва ўқувчиларини дарс-

ликлар билан таъминлашнинг аҳволи ва уни янада яхшилаш чоралари тўғрисидаги масалани кўриб чиқдилар ва шу ҳақда махсус қарор қабул қилдилар.

Ана шу муҳим ҳужжат асосида нашриётимизда катта тадбирлар белгиланди, конкрет планлар тузилди, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, ҳунар-техника мактабларини лозим даражада дарсликлар билан таъминлашнинг чора ва тадбирлари ишлаб чиқилди.

Педагогика ва психология адабиётлари редакцияси олдида ҳам катта вазифалар турибди. Редакция йўли билан ҳар йили 40—50 номда 300—350 босма лист ҳажмида 1—2 миллион нусхада дарслик, ўқув қўлланмаси, методик адабиётлар нашр этилади. Чунончи, келгуси ва ундан кейинги йилларда мактаблар Ж. Мажидов ва Р. Ҳасановларнинг 5-синфга мўлжалланган «Тасвирий санъат» дарслигини оладилар. Ҳунар-техника билим юртлари учун кўплаб таржима дарсликлари босилади. Олий ўқув юртларининг ижтимоий фанлар факультетлари студентлари «Логика» («Мантиқ») дарслигига эга бўладилар. Бевосита нашриёт редколлегияси ташаббуси билан ЎзССР Фанлар академияси мухбир аъзоси М. Ҳайруллаев раҳбарлигида бу китоб нашрга тайёрланмоқда. Профессор Л. Қаюмовнинг «Эстетика ҳақида суҳбатлар» қўлланмаси ҳам бу соҳада олий ўқув юртлари ижтимоий факультетлари студентларини хушнуд этади.

Редакциямиз кейинги йилларда физкультура ва спорт нашрларига ҳам алоҳида аҳамият бермоқда. «Қиличбозлик», «Шахмат» ва шу сингари таржима дарслик ва қўлланмалар жисмоний тарбия институти студентлари, спорт ишқибозлари қўлига тегади. Боғча-ясли мудиралари ва тарбиячилари учун зарур қўлланма вазифасини ўтаётган «Боғча тарбиячиси кутубхонаси» сериясидан асарлар таржимаси давом этади.

СССР Педагогика фанлари академиясининг академиги С. Ражабов раҳбарлигида ёзилган «Педагогика» дарслигида Ўрта Осиё ва республикада педагогика фанининг ўзига хос тараққиёт йўли, форма ва методлари тадқиқ этилади.

Қисқаси, бизнинг режаларимиз катта. Барча ўқув юртлари талабаларига етарли даражада сифатли дарслик ва ўқув қўлланмалари етказиб бериш нашриётимиз коллективининг асосий вазифасидир.

М. САТТОРОВ,
«Ўқитувчи» нашриёти педагогика-психология адабиётлари редакциясининг мудири.

БАДИИЙ ТАЪЛИМ

Шахснинг ҳар томонлама етук даражада ривожланишида санъат муҳим роль ўйнайди. Социалистик маданият кенг равнақ топаёт-

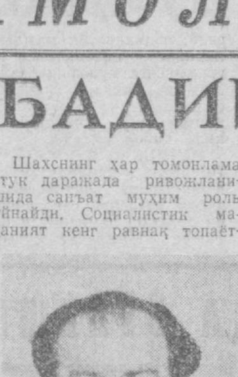

ган бир вақтда ёшларда нафосат тарбиясини ривожлантириш катта маънавий ва маърифий аҳамият касб этади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Самарқанд область партия комитетининг санъат муассасаларига раҳбарлиги ва уларнинг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги ролини кучайтириш тўғрисида»ги қарорида бадиий таълимни ривожлантириш масалаларига ҳам алоҳида аҳамият берилди. Бу ҳужжат бизнинг техникумимиз коллективи учун ҳам дастуруламал бўлиб хизмат қилади.

Билим юрти ўзининг замонавий кўркам биносига, ҳамма шароитлар мавжуд ётоқхонасига, қишки ва ёзги спорт комплексига эга. Ҳозирги кунда унинг кундузги ва сиртқи бўлимларида 1,5 мингдан ортиқ истеъдодли ёшлар таҳсил кўришмоқда. Биз маданият саройлари ва уйларига директор, методист ва инструктор; клубларга мудир; оркестр, хор, рақс ва театр коллективларига раҳбар, рассом-безатувчи каби мутахассислар тайёрлаймиз.

Ўқув жараёни замонавий илғор методлар асосида олиб борилмоқда. Машғулотлар кабинет системасида ташкил этилиб, техника воситаларидан кенг фойдаланилади. Бадиий безатилган ва кўргазмали воситаларга бой ўқув аудиториялари, лабораториялар, махсус жиҳозланган дарс хоналари бўлажак мутахассислар ихтиёрига бериб қўйилган.

Бизда халқ маданияти университети ҳам ишлаб турибди. Музика, театр ва тасвирий санъат факультетларида машғулотлар қизиқарли олиб борилади. Техникумда клуб ҳам бор. Унинг ҳузурида хор, рақс, драма тўгараклари ҳамда дуторчилар ва мақомчилар ансамбллари ишлаб турибди.

Бўлажак мутахассисларнинг эстетик дидини ўстириш мақсадида синфдан ташқари машғулотларга ҳам алоҳида аҳамият бермоқдамиз. Атоқли шоир ва ёзувчилар, композитор ва рассомлар билан учрашув кечалари ўтказиб туриш анъанага айланиб қолди.

Билим юртида амалга оширилаётган бундай тадбирлар ўқувчиларнинг билим доирасини оширади, бўлажак мутахассисликни пухта эгаллаш имконини беради.

Т. ФОЗИЛОВ,
Тошкент маданий-оқартув техникумининг директори.

ЯНА ЕТТИТА МАКТАБ

Бу йил Тошкент шаҳрида яшовчи ўғил-қизларимиз 263 та мактаб қучоғида билим олишади. Биринчи сентябрь арафасида еттита янги мактаб ишга тушди. Уларни бунёд этиш учун 10 миллион сўмлик маблағ сарфланди. Ўқув қуроллари билан жиҳозлашга эса 800 минг сўм ажратилди.

Янги билим ўчоқларидан бири Йўлдош шаҳар — Сергели районида қад кўтарди. Унда 1568 ўғил-қиз таҳсил кўради. Икки ва уч қаватли тўрт блокдан иборат бу мактабда 50 та синф хонаси, спорт зали, 200 ўринли ошхона, қироатхоналар кенг ва ёруғ қилиб қурилган.

Мактабда дарслар бир сменада, кабинет системасида олиб борилади.

С. СУЛТОНОВ.

Л. Н. ТОЛСТОЙ ТАВАЛЛУДИНИНГ 150 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

БУЮК ИЖОДКОР МЕРОСИ

Лев Толстой — жаҳон адабиётида энг улкан сиймолардан бири.

Унинг «Уруш ва тинчлик», «Анна Каренина», «Тирилиш» романлари, «Казаклар», «Ҳожимурод», «Иван Ильичнинг ўлими», «Крейцер сонатаси» каби қиссалари, «Тирик мурда», «Маърифат самаралари», «Зулмат ҳукмронлиги» драмалари дунёнинг ўнлаб тилларига таржима этилган, улар асосида юзлаб тасвирий санъат ҳамда саҳна асарлари яратилган, улар минг-минглаб илмий ва назарий тадқиқотларда тадқиқ қилинган. Улуғ адибнинг асарлар тўпламлари ёхуд айрим асарлари эндиликда малакатимизда ва чет элларда неча ўн миллионлаб тиражда қайта-қайта нашр қилингани тўғрисида гапирмасак ҳам бўлади.

Лев Толстойнинг илк асарлар мажмуаси икки жилдда чоп қилинганида унинг номи Россияда ҳали озчиликка маълум эди. 28 ёшлик офицернинг тўпламидан «Болалик. Ўсмирлик. Ёшлик» трилогияси, Кавказ ҳамда Севастополдаги уруш ҳаракатлари ҳақидаги ҳикоя ва қиссалар ўрин олган эди. Ўша вақтда Россиянинг энг машҳур ёзувчиси И. С. Тургенев «Келажакда Россия фақат Толстой асарларинигина ўқийдиган бўлади», деб башорат қилган эди. Чиндан ҳам йиллар ўтиб, Лев Толстой ижоди бутун мамлакат ва жаҳонга маълум ва машҳур бўлиб кетди, асарларининг мажмуалари эса қайта-қайта босилиб чиқди. Толстой ҳаётлигида нашр эттирган энг сўнгги асарлар тўплами 12 жилддан иборат эди.

Аммо, булар улкан ижодий мероснинг тахминан саккиздан бир бўлагинигина ташкил этарди. Шуларнинг ҳаммасини жамлаб, янгиларини топиб, ўрганиб, текшириб, пухта илмий асосда нашр қилишдек жуда мураккаб, кенг қамровли вазифа совет олимлари зиммасига тушди. Бунда текстолог олимларимиз ҳамда ноширларимиз Владимир Ильич Лениннинг Толстойни тўлалигича тиклаш лозим, чор цензураси ўчириб ташлаган барча жойлари билан босиб чиқариш даркор, деб айтган кўрсатмасига қатъий амал қилдилар.

Партия Марказий Комитети ва СССР Халқ Комиссарлари Советининг 1925 йил 24 июлда чиқарган қарорига мувофиқ, Лев Толстой асарларининг тўқсон жилдлик мукаммал тўпламини чоп этишга киришилди. Тўпламнинг дастлабки томи 1928 йилда, адиб таваллудининг юз йиллиги арафасида чиқарилди. Сўнгги том эса 1958 йил нашр этилди. Бу—улкан даҳо меросини тўплаб, ўрганиб, нашр қилган совет олимлари ижодий изланишларининг самараси, зўр илмий жасоратидир.

Бутун бир китоб жовонини эгаллайдиган мазкур мажмуа жаъми уч минг босма листидан иборат, унинг 2500 листи Толстой асарлари текстидан, қолгани шу асарлар бўйича тузилган илмий тушунтиришлардан, маълумотнома ва ном кўрсаткичларидан иборат. Энг мукаммал мазкур тўпламнинг тенг ярми улуғ адиб ва мутафаккирнинг бадиий ва публицистик асарларидан, (уларнинг ўнлаб вариантлари, қўлёзмалари билан), Толстой жамлаган ҳикматли сўзлар тўпламларидан ҳамда «Алифбе»си билан тўртта «Ўқиш китоб»дан ташкил топган.

Шу ўринда айтиш лозимки, Лев Толстой ярим асрдан кўпроқ давом қилган ижодий ҳаёти мобайнида 174 катта-кичик бадиий асар ёзган, аммо унинг ўзи шунинг 78 тасинигина тўла тугалланган деб ҳисоблаб, нашр эттирган, қолганлари қўлёзма ҳолида сақланган. Ўлимидан сўнг эса яна 96 номдаги асари борлиги аниқландики, булар китобхонга мутлақо нотаниш эди. Лев Николаевич ана шу асарлар устида кўп ишлаган, уларни қайта-қайта қўлга олган, янги-янги тафсилотлар қўшган, ортиқчаларини олиб ташлаган, бироқ ўз кўнглидагидек бўлиб чиқмагани учун нашр қилдиришга жазм этмаган. Ваҳоланки, худди шу бадиий асарлар ичида «Ҳожимурод», «Сергий ота», «Балдан сўнг», «Шайтон» каби қисса ва ҳикоялар бор эдики, кейинчалик улар классик рус адабиётининг олтин меросидан ўрин олди.

Лев Толстой ўзига нисбатан ана шундай талабчанлиги билан бекиёсдир.

Л. Н. Толстой «Тавба», «Нима қилмоқ керак?», «Драма ва Шекспир ҳақида», «Жим туролмайман», «Санъат ҳақида», «Мопассан тўғрисида» каби 300 га яқин назарий, публицистик китоб ҳамда мақолаларнинг муаллифидир. Ўз даврининг бирор муҳим масаласи йўқки, ҳозиржавоб адиб шу ҳақда ўз фикрини билдириб, баён қилиб бермаган бўлсин. Чор Россиясининг ички сиёсий ва иқтисодий сиёсати, миллионлаб деҳқонлар синфининг аҳволи, дин, фалсафа, маданият, санъат, адабиёт масалалари, уруш ва тинчлик, озодлик учун кураш проблемалари — буларнинг ҳаммаси Толстой публицистикасининг мавзуидир.

Буюк ёзувчи ижодий меросида кундаликларнинг ўзига хос ўрни бор. Толстой 18 ёшидан то умрининг охиригача кундалик тутган. Бу кундаликлар адиб ҳаётининг ҳар бир йили, ҳар бир ойи, ҳар бир куни қандай ўтганлиги ҳақидаги ўзига хос ҳисобот, ўзига хос сабоқдирки, улар 90 жилдлик мажмуада ўн уч китобни ташкил қилади.

Лев Николаевич Толстой қалбининг кўзгуси бўлмиш мактублари эса ўттиз бир жилдда жамланган. Унинг архивида дунёнинг турли бурчакларидан келган эллик мингдан ортиқ хатлар сақланмоқда, шуларнинг ўн мингдан ортиқроғига жавоб ёзилган.

Л. Н. Толстой ижодий мероси чиндан ҳам бутун бир олам. Бу мерос оламнинг ўзи каби абадий навқирондир.

Илҳом СУЛТОНОВ.

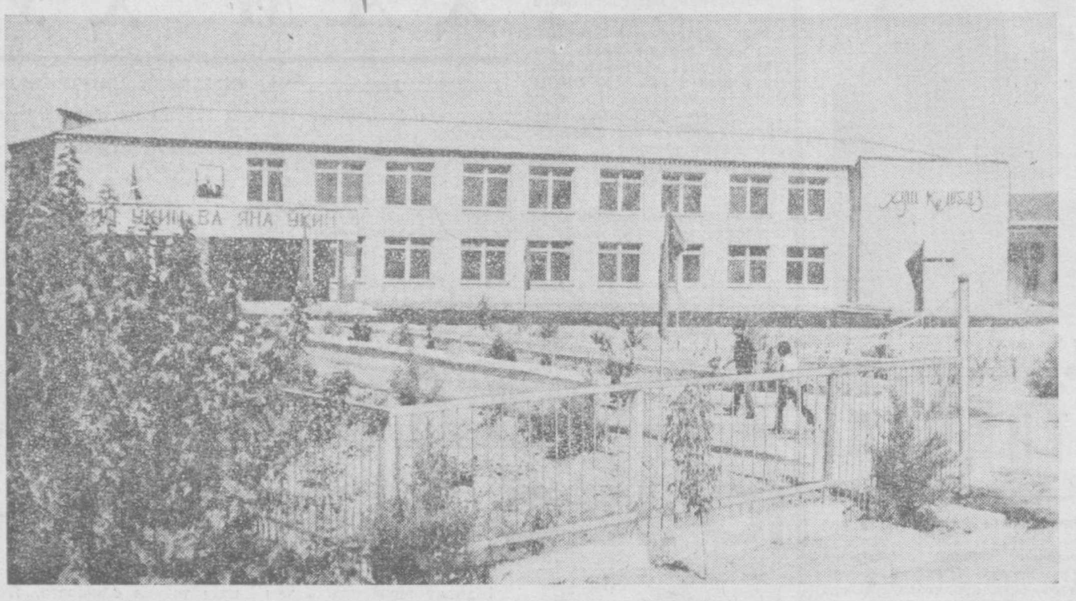

Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозида 1 сентябрга муносиб совға ҳозирланди. Бу ерда янги қад кўтарган 2 қаватли мактаб биносида 784 ўқувчи таҳсил кўради.

Машғулотлар кабинет системасида олиб борилади. Бунинг учун 20 та синф хона яхшилаб жиҳозланди. Бу билим ўчоғи колхоз маблағига қурилган 4-мактабдир. Суратларда: (юқорида) колхоз раҳбарлари ўқувчиларни янги ўқув йили билан табриклашмоқда. Мактабнинг умумий кўриниши.

И. Хонкелдиев фотолари.

ЎЗИНИ ОҚЛАГАН ТАЖРИБА

Келес ДОСААФ автомактаби коллективи КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль Пленуми қарорларини алоҳида мамнунлик билан кутиб олди. Бўлажак жангчилар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада яхшилашнинг муҳим программ ҳужжатларини ўрганиб, кенг муҳокама қилдилар. Группа комсорглари ва агитаторлари шу муҳокамаларга бош бўлдилар. Т. Қодиров, Ш. Саидов, Ю. Сурков ва бошқа актив курсантлар Пленум материалларини пропаганда қилишда ўрнак кўрсатишди.

Яқинда мактаб комсомол ташкилотининг йиғилиши бўлиб ўтди. Ёшлар ўз оталиқларидаги «Ленинград» совхозида курсантлар бригадасини ташкил этиб 100 тонна сабзавот йиғиб-териб олишга, 150 тоннадан зиёд силос бостиришга, амалий машғулотлар пайтида 65 минг тоннадан ортиқ халқ хўжалик юкларини ташиб беришга аҳд қилишди.

Сабзавотчилик бригадасини тузиш тажрибаси ўзини оқлади. Йигитлар ўз оталиқларидаги хўжаликда меҳнат кўникмасини олмоқдалар. Курсантлар бригадасига 80 гектар ер биркитилган. Улар бу ерда маккажўхори ва помидор етиштирмоқдалар.

— Мактаб курсантлари фидокорона меҳнатлари билан ўрнак кўрсатишяпти,— дейди бригада бошлиғи Умурзоқ Исоқов.— Натижалар ҳам чакки эмас. Бригада хўжаликда биринчи бўлиб агротехник тадбирларни ўтказди ва ҳосил теримига киришди. Ҳозир кунига 2 тоннадан юқори сифатли маҳсулот топширмоқдамиз.

Курсантларнинг ишлаб чиқаришдаги муваффақиятлари ҳақида Тошкент район партия комитетининг биринчи секретари Ю. Толипов ҳам мамнун бўлиб гапирди:

— Ўсиб келаётган ёш авлоднинг меҳнат тарбияси Келес ДОСААФ автомактабидаги сиёсий-тарбиявий ишларнинг ўзаги ҳисобланади. Ҳосилни йиғиб олиш пайтида бўлажак жангчилар хўжаликларга катта ёрдам беришяпти. Уларни далаларда ҳам, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ташиётган автотранспорт рулида ҳам учратиш мумкин. Менимча бу авторесурсларни тақсимлашга, амалий машғулотларни ўтказишга жуда тўғри ёндошишдир. Ундан мактаб ҳам, район ҳам катта фойда кўради.

Мактаб тингловчилари ўз билимларини фақат «Ленинград» совхозида эмас, Собир Раҳимов номли, Навоий номли, Охунбобоев номли колхозларда ҳам амалий жиҳатдан мустаҳкамламоқдалар. Улар ҳозиргача 40 минг тонна халқ хўжалиги юкларини ташиб бердилар ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини янада ривожлантиришга ҳиссаларини қўшмоқдалар.

— Курсантларнинг меҳнат фаолиятидан автомактаб қандай фойда кўрмоқда?

— Бу биз учун кенг истиқболлар очиб бермоқда,— дейди ДОСААФ ўқув ташкилотининг бошлиғи П. Тошматов. Мактабимиз қайта қурилмоқда. Шуниси диққатга сазоворки қурилиш курсантларнинг хўжаликларда ишлаган маблағлари ҳисобига олиб борилмоқда.

Ю. ЕВГЕНЬЕВ.

ОЛТИН МЕДАЛЬ БИЛАН ҚАЙТИШДИ

Германия Демократик Республикасининг Калле шаҳрида социалистик мамлакатлар кема моделчиларининг анъанавий мусобақалари бўлиб ўтди. Ҳамшаҳарларимиз ота-бола Андрей ва Володя Разумовскийлар у ердан олтин медаль билан қайтишди.

Тошкентлик инженер ва унинг 16 ёшли ўғли кўп йиллардан бери йирик мусобақаларда муваффақиятли қатнашиб келмоқда. Улар радио билан бошқариладиган моделлар классида мусобақалашадилар. Володя ҳали ўсмирлар мусобақасида қатнашиш ёшига ҳам етмаган. Шунинг учун фақат судьялар коллегиясидан махсус рухсат олингач уни мусобақаларга қўйишади.

Ота-бола Разумовскийлар халқаро аренада кўпчиликка танилиб қолганлар. Ўтган йили улар Европа чемпиони бўлишди. Бу йил эса май ойида Андрей Владимирович Болгарияда ўтган халқаро мусобақаларда ўз маҳоратини яна бир марта намойиш қилди. Калледаги муваффақият Разумовскийларнинг СССР терма командасидаги вазиятини мустаҳкамлади, улар келаси йили бўладиган жаҳон чемпионатига йўлланма олдилар.

Энди ГДРдаги мусобақаларга қайтсак. Биринчи бўлиб Володя Разумовский стартга чиқди. Қутқарувчи буксир модели билан мусобақалашган энг ёш қатнашчи ўзидан анчагина катта бўлган рақибларни ортда қолдириб кетди.

Фигурали бошқариладиган моделлар мусобақаси эса энг мураккаб турлардан ҳисобланади. Жажжи кемачалар дастлаб стендда жюрининг баҳосини олиш керак. Унда кеманинг ташқи кўриниши ҳам, барча қисмларининг ҳақиқий кема қисмларига мутаносиблиги ҳам ҳисобга олинади. Кейин эса асосий мусобақалар бошланади.

Бу мусобақаларда Володя ҳаммаси бўлиб 191,67 балл тўплаб чехословакиялик рақибидан ўзиб кетди.

Андрей Разумовский эса ўғлидан сал кейинроқ старт олди. Ҳамшаҳримиз 98 балл тўплади. Рақибининг модели эса «дарвоза»га тегиб кетди...

Европа мамлакатлари спортчилари ота-бола Разумовскийларни «олтин дуэт» деб атайдилар. Ҳозир улар Киевда мамлакат чемпионатида қатнашмоқдалар.

Ю. ЛИСОВ.

Редактор ўринбосари С. МУСАЕВ.

ЁШЛАРНИНГ ҚИШЛОҚҚА ЁРДАМИ

БАМАКО, 30 август. (ТАСС). Бу ерда ўтаётган қишлоқ хўжалиги ёш мутахассисларининг халқаро семинари Африка мамлакатлари қишлоқ хўжалигида энг янги агротехника методларидан фойдаланиш, ҳосилдорликни ошириш каби асосий проблемаларга бағишланди. Семинарда Ғарбий Африкадаги ўнта давлатнинг вакиллари иштирок этмоқдалар.

Семинар қатнашчилари қишлоқ хўжалигида фан ютуқларидан фойдаланиш масалаларини муҳокама қилмоқдалар, ерларга замонавий ишлов бериш методларини ўрганмоқдалар. Мутахассислар малакасини оширишга, Африкадаги турли районларнинг экологик хусусиятларини ўрганишга катта эътибор берилмоқда.

Африка давлатларида меҳнатга қобилиятли аҳолининг кўпчилигини ташкил этувчи ёшлар қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда муҳим роль ўйнамоқда. Қишлоқ хўжалик кампаниялари вақтида шаҳар аҳолиси — студентлар ва ўқувчилар ҳам қишлоқ меҳнаткашларига катта ёрдам бермоқдалар. Ҳосилни йиғиштириб олиш даврида Мали, Юқори Вольта, Нигер ва Ғарбий Африканинг бошқа мамлакатларида яшовчи минглаб шаҳарликлар кооператив ва давлат бирлашмалари ходимларига кўмаклашиш учун қишлоқларга борадилар.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

ПРАГА. Чехословакиянинг Пльзень шаҳридаги В. И. Ленин номли машҳур «Шкода» машинасозлик комбинатида ишлаб чиқариш ҳажми ҳозирги олтинчи беш йилликда деярли 40 процент ортади. Миллий индустрия шу гигантнинг кўп минг кишилик коллективи ички бозор ҳамда чет эллик харидорларнинг муҳим буюртмаларини ўз вақтида ва сифатли бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб юборди.

ЦЮРИХ. Совет Иттифоқининг космик фазони тадқиқ қилиш соҳасида қўлга киритган муваффақиятларини намойиш қилувчи фото суратлар ва экспонатлар «космос меҳмонимиз» мавзуидаги виставканинг кўпдан кўп томошабинларида зўр қизиқиш туғдирмоқда.

Виставка космосни ўзлаштиришдаги асосий босқичлар билан таништиради, совет космик тадқиқотлари тўғрисида, социалистик мамлакатларнинг интеркосмос программасига мувофиқ ҳамкорлиги ва халқаро экипажлар бошқараётган совет космик кемаларининг учишлари ҳақида ҳикоя қилади.

ЯУНДЕ. Сан-Томе ва Принсипи демократик республикасида катта ёшдаги аҳоли ўртасида саводсизликни тугатиш кампанияси бошланди. Мамлакат ҳукмрон партияси — Сан-Томе ва Принсипи оролларини озод қилиш ҳаракати ассамблеясининг қарорида бу программани бир йил мобайнида амалга ошириш кўзда тутилади.

Мустақилликнинг уч йили ичида ҳукумат халқ маорифи системасини ривожлантириш соҳасида каттагина муваффақиятларни қўлга киритди — ҳозирги кунда мамлакатдаги ҳамма болалар мактабга бормоқда.

ХУА ГО-ФЭННИНГ ЭРОНДА БЎЛИШИ

ТЕҲРОН, 30 август. (ТАСС). Бу ерда Хуа Го-Фэннинг Эронга қилган расмий визити доирасида Эрон — Хитой музокаралари бошланди.

Кеча зиёфат вақтида Эрон шоҳи ва Пекин раҳбари нутқ сўзладилар. Шоҳ ўз нутқида Эроннинг мустақил миллий сиёсати Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг уставида баён этилган принципларга ва «турли сиёсий, социал ва идеологик системалардаги мамлакатлар билан дўстона муносабатлар» ғоясига таянганлигини эслатиб ўтди.

Хуа Го-Фэннинг нутқи ўзига хос тарзда антисовет мазмунини ниқобловчи икки хил маънодаги характерга эга бўлди. Сўнгра у ҳар бир мамлакатнинг ички иши ташқаридан ҳеч қандай аралашувга йўл қўймай, шу мамлакат халқи томонидан йўлга қўйилиши керак, деган фикрни баён қилди. Бутун регионнинг иши шу регионадаги мамлакатлар томонидан, бутун жаҳоннинг иши эса барча давлатлар ўртасида маслаҳатлашиш йўли билан ҳал этилиши керак.

Ҳар икки томоннинг нутқларида визит вақтида имзоланиши лозим бўлган маданият соҳасидаги битим ва яқин келажакда имзолаш мўлжалланган илмий-техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги битим эслатиб ўтилди.

Эрон матбуоти Теҳрондаги музокаралар асосан икки томонлама ҳамкорлик масалаларига қаратилади, деб хабар беради. Айни вақтда «Эттелаат» газетаси Хитой раҳбарининг Эронга келиши ХХРнинг яқин шарқ мамлакатлари билан дипломатия муносабатлари ўрнатиш йўлида бундан буён қиладиган ҳаракатлари билан боғланган, деб ҳисоблайди. Шу муносабат билан газета «Хуа Го-Фэн мазкур визит вақтида Форс кўрфази районидаги Араб мамлакатлари билан» шу жумладан Саудия Арабистони билан «дипломатия муносабатлари ўрнатишда ёрдам беришни сўраб Эронга мурожаат қилди», деб таъкидлайди.

«Эроннинг расмий доиралари, — деб ёзади «Эттелаат» газетаси, — Эрон Совет Иттифоқи билан яхши муносабатларини сақлаб қолишга қатъий бел боғлаганлигини ва Совет Иттифоқи билан ХХР ўртасидаги можарода қатнашишни истамаётганлигини таъкидладилар».

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА ЯНГИ МАВСУМ ОЧИЛДИ

«ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИ—ДЎСТЛАР ДУНЁСИ» АТТРАКЦИОНИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Испан корридаси, ўргатилган қўтос ва овчаркаларнинг чиқиши, айиқполвоннинг ёғоч оёқда юриши.

Раҳбар — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Виталий ТИХОНОВ.

Бутуниттифоқ цирк ва кино артистлари кўригининг лауреатлари иштирокида

«КАВКАЗ МАНЗАРАСИ»

Шимолий ОСЕТИЯ АССР халқ артисти Ҳасанбек КАНТЕМИРОВ постановкаси.

ИККИ БЎЛИМДАН ИБОРАТ КАТТА ПРОГРАММА

«Хазилин қўй» масхарабозлар группасининг чиқиши.

Томошалар соат 19.30 да бошланади.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Шанба кунлари соат 16.00 ва 19.30 да, якшанба кунлари соат 12.00, 16.00 ва 19.30 да томошалар кўрсатилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Корхона, ташкилот, ўқув юрти, болалар муассасаси, колхозлар ва совхозларга бориб билет сотиб хизмат кўрсатиш кассирлар томонидан бажарилади.

Буюртмалар қуйидаги телефонлар бўйича қабул қилинади: 44-35-84, 44-35-91.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — Ҳужжатли фильм. 10.25 — «Бродди». Бадиий фильм. 1—2-сериялар. 12.05 — «Халқ чолғу асбоблари оҳанглари». 15.00 — Ҳужжатли фильм. 15.30 — «Шахмат мактаби». 16.00 — «А. С. Макаренко — педагог, ёзувчи инсон». 16.45 — Концерт. 17.20 «Москва ва москваликлар». 17.50 — «Жаранглайвер, қувноқ қўнғироқ». 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.10 — КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари — ҳаётга! 19.25 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 20.00 — Концерт. 21.30 — «Вақт». 22.00 — Футбол. «Динамо» (К) — «Динамо» (М) ва «Торпедо» — ЦСКА. 23.55 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.00 — Санъат ғунчалари». 11.30 — «Биз буни ўтмаган эдик». Бадиий фильм. 18.00 — «Биринчи қўнғироқ». 18.30 — «Ёшлик». 19.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Шахтёр». Танаффусда — «Ахборот». 20.45 — «Ахборот». 21.00 — Эстрада концерти. 21.30 — «Вақт». (Москва). 22.00 — Пахтакорлар учун кўрсатув. 22.15 — «Йўл азоби». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — «Думбил». Бадиий фильм. 20.25 — «Тошкент телепрограммаси. 20.55 — Янгиликлар. 21.15 — Концерт. 21.55 — Ҳужжатли фильм.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 1/IX да Майсаранинг иши, 3/IX да Оловиддиннинг сеҳрли шамчироғи (12.00), Дон Карлос (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА (Ленин комсомоли номли марказий маданият ва истироҳат боғининг Яшил театрида) — 1/IX да Уйланиш, 2/IX да Келинлар қўзғолони, 3/IX да Аяжонларим.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — Ғалати аёл (2 серия, катта зал—14.00, 17.00), Севишганлар ҳақида қисса (кичик зал — 11.00, 13.30, 16.00, 18.30).

Лейтенант Слейднинг хатоси — «ДРУЖБА» (10.30, 12.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30).

Муаммога ўрин йўқ — «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда).

Мўйловли энага — «ИСКРА» (17; 19.30).

«СОЮЗТЕЛЕФОНСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ ҚОШИДА АЛОҚАЧИ-КАБЕЛЧИ-ҚАЛАЙЛОВЧИЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИГАН 3 ОЙЛИК КУРСЛАР ТАШКИЛ ҚИЛИНАДИ

КУРСЛАРГА 8 — 10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТЛАР ҲАМДА СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДА ҲАРБИЙ ХИЗМАТНИ ЎТАБ ҚАЙТГАНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Курсантларга 76 сўм ҳажмида стипендия берилади ва улар ётоқхона билан таъминланадилар.

КУРСЛАРНИ ТУГАТГАНЛАРГА РАЗРЯД БЕРИЛАДИ ВА УЛАР ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ СИСТЕМАСИДА ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Куйбишев шоссеси, 12-корпус (5, 7, 12, 26, 37, 55, 68-автобусларнинг «Тепловоз депоси» бекати). Телефонлар: 91-44-95, 91-56-94, 91-52-90.

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ (Т. Шевченко кўчаси, 28-уй) ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИНИ ТАЙЁРЛАЙДИГАН 5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Қабул қилинганларга стипендия берилади. Улар шаҳар электр транспортидан бепул фойдаланадилар.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланади.

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети «Тошкент ҳақиқати» газетасининг редактори А. Исмоиловга онаси Сакина ИСМОИЛОВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«Тошкент ҳақиқати», «Тошкент оқшоми» — «Вечерний Ташкент» газета редакциялари коллективлари ва Ўзбекистон Журналистлар Союзи Тошкент область ташкилоти правлениеси «Тошкент ҳақиқати» газета редактори, правление раиси ўртоқ А. Исмоиловга онаси Сакина ИСМОИЛОВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь 334808, 32533; секретариат — 325750 БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 07093. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64584. Д—2471.